

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ
(МПВСР)

РІЧНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ

2005

Київ, Україна

Подяка нашим партнерам

Національні партнери

Івано-Франківська
міська рада

Галицька
міська рада

Рівненська міська
рада

Миколаївська
міська рада

Житомирська
міська рада

Новоград-Волинська
міська рада

Міжнародні партнери

Швейцарське бюро співробітництва

Програма волонтерів Організації Об'єднаних Націй

Проект "Розбудова потенціалу 2015"

Досягнення проекту на сьогоднішній день були б неможливими без підтримки та співпраці муніципалітетів-партнерів нашої Програми, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський та Миколаїв, а також міжнародних партнерів, зокрема, Швейцарського бюро співробітництва, Програми волонтерів ООН та проекту "Розбудова потенціалу 2015". Команда проекту висловлює їм щирю вдячність за підтримку та співробітництво. Команда МПВСР також бажає подякувати за співпрацю всім організаціям/ особам, залученим до процесу впровадження проекту, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру та іншим структурним підрозділам, а також громадянам, працівникам місцевих органів влади, членам освітніх установ, бізнес-громад, НГО, ЗМІ, іншим громадським та приватним організаціям.

Короткий огляд головних досягнень МПВСР протягом 2005 р.

Головні завдання протягом року включали наступні:

- Удосконалення місцевої/ національної політики/ законодавства, пов'язаного із сталим розвитком
- Підвищення якості життя в містах-партнерах шляхом спільного впровадження місцевих ініціатив сталого розвитку
- Розбудова потенціалу місцевих та національних партнерів щодо підтримки демократичного муніципального врядування
- Підвищення якості людських ресурсів в містах для кращого управління місцевим розвитком
- Започаткування системи моніторингу та оцінки впливу для підтримки врядування

Головні досягнення протягом року

- *Реформи в сфері законодавства та політики:*
 - Організовані 3 всеукраїнські конференції з метою створення сприятливого середовища для покращення законодавчої/ політичної структури місцевого самоврядування, муніципального врядування та сталого розвитку
 - Практичні рекомендації, розроблені за результатами конференцій, базуються на уроках, винесених з досвіду МПВСР. Ключові рекомендації стосувались створення умов для місцевого розвитку за участю громад, спільного (партисипативного) планування, спільного фінансування проектів громад та активації Національної ради зі сталого розвитку
 - Рекомендації стосовно демократичного врядування передані до робочої групи з місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи при Кабінеті міністрів України
- *Розбудова інституційного потенціалу:*
 - Сформована 31 додаткова організація житлових районів (ОЖР) за участю 34 будинків, 2581 жінки та 1773 чоловіків. Загальна кількість ОЖР у 2004/2005 рр. досягла 48 за участю 5061 жінки та 3803 чоловіків з 55 будинків. 52 нові школи приєдналися до існуючих мереж шкіл, та 15 НГО вступили до мереж НГО.
 - В нових містах-партнерах Галичі, Новограді-Волинському та Миколаєві створені МВП, які працюватимуть над заснуванням спільного врядування для сталого розвитку в цих містах.
 - МВП та ресурсні центри забезпечені відповідною логістикою для надання їм можливості ефективного функціонування.
 - Розбудований потенціал щодо ІКТ Житомирською міською радою для покращення інвестиційних можливостей та доступу громадян до інформації.
- *Розвиток людських ресурсів:*
 - 20 подій в сфері розвитку людських ресурсів відбулись протягом 2005. З них було 13 тренінгів зі сталого розвитку, проектного менеджменту, стратегічного планування, комунікаційних зв'язків і т.д., крім того, проведені 4 навчальних поїздки й 3 регулярних конференції МВП. В цілому, прямі вигоди від цих подій отримали 359 осіб, включаючи 217 жінок і 142 чоловіки.
 - Підвищено поінформованість громадян в контексті Місцевого порядку денного 21 ст., УЦРТ, гендер, та ВІЛ/СНІД.
- *Покращення якості життя:*
 - Започатковано 12 нових проектів сталого розвитку вартістю 1.1 млн. грн., які покращать життя 13615 бенефіціантів. З цих 12 проектів 6 розроблені мережею шкіл, 5 - організаціями житлових районів, та 1 - мережею НГО.
 - Місцеві проектні пропозиції сталого розвитку впроваджувались за принципом співфінансування, за якого партнерська організація, що впроваджувала проект, робила внесок в середньому в обсязі 10% загальної вартості проекту, частка муніципалітету-партнера сягнула 59%, 25% ресурсів надійшло від МПВСР/ПРООН та 6% - від інших громадських та приватних організацій.

- **Започаткування системи моніторингу та оцінки впливу:**
 - Ініційовані 3 дослідження для підтримки розробки системи моніторингу та оцінки впливу
 - Проведені 2 незалежні міжнародні місії (включаючи одну з боку ШБС) для здійснення оцінки заходів Програми та надання відповідної технічної підтримки
 - Проведений 1 незалежний аудит Програми під парасолькою ПРООН
- **Мобілізація та використання ресурсів:**
 - Ресурси в обсязі 571 200 дол. США були доступні для заходів Програми з різних джерел у 2005 р. З цієї суми 422 900 дол. США (74%) були використані. Низький рівень використання пов'язаний із коштами ШБС, які надійшли протягом 2-го тижня грудня, і тому не могли бути використані.
 - В цілому, 490 000 дол. США було мобілізовано від різних організацій (не враховуючи ресурси ПРООН) на підтримку заходів Програми. З цієї суми, 67% становить внесок ШБС/Україна, 26% від муніципалітетів-партнерів, 6% від Програми волонтерів ООН (у формі дорадницької та управлінської підтримки), та 1% від проекту "Розбудова потенціалу 2015". Ресурси від муніципалітетів-партнерів та проекту "Розбудова потенціалу 2015" були використані протягом року, а ресурси ШБС та Програми волонтерів ООН будуть використані в повному обсязі у 2006 р.
 - Налагоджені зв'язки із Посольством Японії в Україні для надання малих грантів місцевим партнерам (ОЖР/мережам) Програми. З п'яти пропозицій, поданих Посольству за підтримки Програми, 2 пропозиції (від Івано-Франківської міської ради) були визнані вартими фінансування та щодо них донором розпочато процес обробки. Сукупний обсяг фінансової підтримки обох пропозицій становить близько 50 000 дол. США.
- **Зв'язки для синергії:**
 - Тренерська підтримка надана Департаменту міжнародних відносин та публікацій ООН Національної бібліотеки України ім. В.Вернадського для семінару з освіти для сталого розвитку 25 жовтня.
 - Надана підтримка семінару ШБС з децентралізації та уповноваження громад, проведеному в Криму 20-22 вересня, шляхом розробки пропозицій щодо просування підходу соціальної мобілізації в Україні.
 - Налагоджені зв'язки із компанією "ЕСКО-Рівне" в контексті підвищення поінформованості про енергозбереження, з ПРМ/ПРООН щодо впровадження ґендерних підходів, а також із ЧПВР, ЦРТ, СБСМ для підвищення поінформованості в містах-партнерах про різні аспекти сталого розвитку.
 - Надана підтримка ПРООН в Афганістані щодо розробки проектною пропозиції по оцінці потреб та формулюванню стратегії розвитку мікропідприємництва / соціальної мобілізації/ сталих житлових районів.

Плани на 2006 р.

- Триватиме поширення Програми із зосередженням на схід та південь України
- Надаватиметься підтримка на впровадження ініціатив місцевих партнерів щодо сталого розвитку
- Потенціал місцевих органів влади щодо управління спільним врядуванням для СР підвищуватиметься шляхом регулярних навчань, конференцій МВП та ІКТ
- Буде покращено структуру місцевої/ національної політики/ законодавства в сфері СР шляхом науково-аналітичних досліджень та поширення співпраці із освітніми закладами
- Поінформованість громадськості про сталий розвиток в містах підвищуватиметься за допомогою різних заходів в сфері комунікацій та співпраці із ЗМІ, а також розвитку людських ресурсів

ЗМІСТ

Короткий огляд головних досягнень МПВСР у 2005 р.

Абревіатури, vi

Передмова

I. Контекст, 1

- 1.1 Генезис Програми, 2
- 1.2 Аналіз ситуації, 3
- 1.3 Територія, охоплена заходами Програми, 4

II Досягнення Програми, 6

- 2.1 Результати розвитку, 7
 - 2.1.1 Реформи в сфері законодавства та політики, 8
 - 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 13
 - 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 18
 - 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 23
- 2.2 Менеджмент та ефективність, 26
 - 2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми, 26
 - 2.2.2 Партнерства/ Зв'язки, 28
 - 2.2.3 Результати комунікаційних заходів, 32
 - 2.2.4 Мобілізація ресурсів, 34
 - 2.2.5 Оглядіві місії Програми, 35

III Уроки та можливості, 39

- 3.1 Нагромадження досвіду, 40

Додатки

- 1 Стратегічна структура та процес ПРООН/МПВСР, 42
- 2 Механізм впровадження Програми ПРООН/МПВСР, 44
- 3 Статистичні дані щодо існуючих міст України станом на 01.01.2005 р., 45
- 4 Головні рекомендації Всеукраїнської конференції "Місцеве самоврядування у контексті конституційних та демократичних реформ в Україні", 46
- 5 Рекомендації Всеукраїнського семінару "Децентралізація влади та фінансів – передумова розвитку місцевого самоврядування в Україні" по відношенню до Закону України "Про органи самоорганізації населення", 48
- 6 Рекомендації щодо політики в сфері сталого розвитку в Україні, розроблені за результатами науково-практичної конференції з екологічних проблем сталого розвитку в Україні, 49
- 7 Анкета для МВП щодо зміцнення потенціалу ІКТ міст-партнерів та аналіз отриманого зворотного зв'язку, 50
- 8 Проектні пропозиції: кошторисна вартість та співфінансування, 51
- 9 Стан місцевих ініціатив СР, розроблених місцевими партнерами на кінець 2005 р., 52
- 10 Деталі щодо медіа-заходів в муніципалітетах-партнерах, 53
- 11 Команда підтримки Програми, 54

Перелік таблиць

- 1 Головні заходи МПВСР в сфері реформ законодавства та політики у 2005 р., 8
- 2 Інституційний розвиток у містах-партнерах у 2005 р., 14
- 3 Стан розміщення ресурсів у 2005 р. за метою, 18
- 4 Стан розподілу ресурсів у 2005 р. за ініціаторами, 19
- 5 Стан місцевих ініціатив СР, розроблених місцевими партнерами (грн.), 20
- 6 Заходи з РЛР (2004-2005), 23
- 7 Кількість медіа-заходів, 33
- 8 Мобілізація ресурсів протягом року, 34

Перелік карт

- 1 Поширення території, охопленої заходами Програми МПВСР, 6

Перелік схем

- 1 Бачення заходів МПВСР у 2005 р., 7
- 2 Кроки процесу інституційного розвитку, 13
- 3 СВОТ-аналіз заходів МПВСР у 2004-2005 рр., 40
- 4 Механізм інституційної підтримки, 42
- 5 Механізм підтримки впровадження Програми, 44

Перелік вставок

- 1 Які вигоди отримає Україна від МПВСР, 3
- 2 Головні рекомендації місцевого самоврядування на основі досвіду ПРООН/МПВСР, 10
- 3 Ідеї сталого розвитку інтегруються до політики місцевого розвитку, 12
- 4 Ми стали громадою, 15
- 5 Молодь громади – запорука успіху, 15
- 6 Організація призначена для вирішення проблем громади в цілому, 16
- 7 НФМП – для прискорення сталого розвитку в містах, 16
- 8 ІКТ покращують співпрацю між муніципалітетом та місцевими громадами, 17
- 9 Місцева громада розширює формальні рамки проекту, 21
- 10 Муніципальні школи переймають спільне планування, 21
- 11 Вплив заходів МПВСР очима громадян, 22
- 12 Ідеї сталого розвитку проходять через школи, 24
- 13 МПВСР вивчає європейський досвід сталого розвитку, 25
- 14 Орієнтаційні сесії, проведені з метою поширення Програми, 27
- 15 Думки нових муніципалітетів щодо партнерства із МПВСР, 28

Перелік діаграм

- 1-2 Вартість місцевих проектів СР в розрізі мети та ініціаторів, 19
- 2 Динаміка внутрішньомуніципального поширення МПВСР в пілотних містах у 2004-2005 рр., 27

АБРЕВІАТУРИ

ОУ	Освітні установи
ЦПБ	Центр просування бізнесу
УСФ	Угода про співфінансування
ОНЖКП	Організація надання житлово-комунальних послуг (те ж саме що й ЖЕО)
ЦЕР	Центр екологічного розвитку
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
МПД 21	Місцевий порядок денний 21 ст.
МСР	Місцевий сталий розвиток
ЦРТ	Цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МКР	Муніципальна команда реалізації проекту
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядові громадські організації
ОЖР	Організація житлового району
ОРЖР	Організація розвитку житлового району
ГПП	Громадсько-приватне партнерство
СР	Сталий розвиток
ЦСР	Центр соціального розвитку
ШБС	Швейцарське бюро співробітництва
МСП	Малі та середні підприємства
ООП	Опис обов'язків персоналу
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
ВССР	Всесвітній самміт із сталого розвитку
ЖЕО	Житлово-експлуатаційна організація (те ж саме що й ОНЖКП)

Розділ ОДИН

КОНТЕКСТ

- 1.1. Генезис Програми, с. 2**
- 1.2. Аналіз ситуації, р. 3**
- 1.3. Територія, охоплена заходами Програми, с. 4**

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Муніципальна програма сталого розвитку (МПСР) ПРООН/ Україна була ініційована в квітні 2004 р. як пілотний проект щодо (а) розвитку демократичного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку, та (б) демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства для вирішення місцевих соціальних, економічних та екологічних проблем.

Метою МПСР є просування демократичного врядування для покращення якості життя мешканців міст України. Для досягнення цієї мети Програма виконує заходи у співпраці із місцевими і національними партнерами з громадського та приватного секторів. Серед ключових партнерів міські ради та їхні асоціації, місцеві громади, освітні установи, НГО та урядові організації.

Головна увага Програми у 2005 р. була зосереджена на наступних завданнях:

- Надати дорадницьку підтримку щодо муніципального розвитку.
- Удосконалити національну політику та законодавчу структуру щодо підтримки муніципального врядування.
- Розбудувати інституційний потенціал організацій громадського та приватного секторів щодо підтримки спільного врядування.
- Покращити якість життя громадян в містах-партнерах.
- Підвищити якість людських ресурсів шляхом спільної участі, громадсько-приватного партнерства та ІКТ.
- Розробити систему моніторингу та оцінки впливу на спільне муніципальне врядування.

Згідно із стратегією, Програма просуває розвиток відповідних організацій місцевих громад. Ці організації створюються на принципах самопомоги та демократичного врядування. В процесі впровадження Програма розбудовує інституційний потенціал місцевих/ національних партнерів для зміцнення муніципального, соціального, економічного та екологічного врядування для сталого розвитку. В результаті партнери стають здатними практикувати норми демократичного врядування та отримують первинний досвід впровадження популярних рішень і виконання заходів з розвитку, які, в кінцевому підсумку, призводять до досягнення українських Цілей розвитку тисячоліття (УЦРТ). Заходи Програми впроваджуються через партнерів за угодою про партнерство, яка базується на зобов'язаннях щодо спільного внесення ресурсів, власності та сталості. Деталі щодо стратегічної структури та процесу Програми наводяться в Додатку – I, а організація впровадження висвітлюється в Додатку – II.

З початку заснування до першого кварталу 2005 р., МПСР функціонувала як підготовча допомога. З 18-го квітня 2005 р. Програма виконується ПРООН за модальністю прямого виконання та називається Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку (МПВСР).

Вставка – І: Які вигоди отримає Україна від МПВСР

- Потенціал, розбудований на місцевому рівні, підвищить якість муніципального врядування та створить середовище, яке надаватиме можливість місцевим партнерам спільно вирішувати місцеві проблеми розвитку;
- Комунальна інфраструктура, створена місцевою громадою за принципом самопомоги, не лише покращить її умови проживання, але також надасть можливість її самостійно утримувати та забезпечувати функціонування;
- Місцева власність та сталість інфраструктури розвитку зменшить навантаження на державні органи, відповідальні за надання послуг;
- Здобутий досвід управління процесом розвитку на основі спільної участі залишатиметься із партнерами як інституційна пам'ять та слугуватиме для продовження подібних зусиль;
- З часом досвід буде прийнятий на місцевому/ національному рівні шляхом відповідних змін в структурі політики/ законодавства

1.2 АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ

Стратегія розвитку України базується на зобов'язаннях, взятих на себе під час Всесвітнього самміту зі сталого розвитку (ВССР, Йоганнесбург, 2002 р.), щодо досягнення Цілей розвитку тисячоліття та її політикою інтеграції до Європейського Союзу. Є чимало передумов, які мають бути виконані країною для впровадження рішень ВССР та для реалізації політики євроінтеграції, включаючи викорінення бідності, встановлення гендерної рівності, боротьба із ВІЛ/СНІД, забезпечення сталості навколишнього середовища і т.д. Однією з найважливіших передумов та, водночас, інструментом для цього є впровадження спільного підходу до управління на національному та місцевому рівнях, а також цінностей сталого розвитку до політики економічного, соціального та екологічного розвитку.

Порядок денний щодо розвитку в Україні є у певному відношенні орієнтованим на міста, оскільки понад 60% населення держави проживає у містах. Наряду із селами, міста є базовими одиницями як в системі адміністративно-територіального устрою, так і в фінансово-бюджетній системі. Оскільки ефективність базових ланок визначає ефективність цілої системи, то проблеми економічного зростання, соціальної стабільності та добробуту громадян є у значній мірі пов'язаними із проблемами муніципального розвитку, за рахунок концентрації населення на їхніх територіях.

Труднощі, які постали перед економічним сектором, є очевидними в світлі існуючого рівня безробіття на рівні 9.1% та частки населення, що проживає за межею бідності, на рівні 26.6%. Крім того, застарілі системи охорони здоров'я та освіти в значній мірі впливають на якість послуг у цих сферах. Рівень смертності серед дорослих та темпи поширення туберкульозу перевищують показники сусідніх європейських країн, Україна є відправним пунктом національної епідемії ВІЛ/СНІД із часткою інфікованого населення на рівні приблизно 1.4%. Соціально-економічний розвиток також стримується деградацією навколишнього середовища, яка супроводжується неефективною системою енергії, забрудненням повітря/води та стійкими побутовими відходами. Зменшення ВВП порівняно із рівнем 2004 р. викликало потребу в його негайному підвищенні. Звіт про людський розвиток (2005 р.) засвідчує нижчий рівень ІЛР країни по відношенню до 2001р.

Це вимагає додаткових зусиль щодо покращення умов життя людей. У списку ІЛР Україна посідала 85-те місце у 2001 р., 70-те у 2002 р. та 78 у 2003 р.

З метою вирішення вище зазначених проблем та покращення якості життя людей, 12 жовтня 2005 р. були проведені парламентські слухання на тему “Децентралізація влади в Україні: розширення прав місцевого самоврядування”. Протягом цієї події була стверджена необхідність покращення надання громадських послуг, а також децентралізації влади та систематизації органів державної влади й місцевого самоврядування. Цього планується досягти за рахунок підвищення участі населення у сталому соціально-економічному розвитку їхніх населених пунктів, внаслідок якого громада має стати найважливішою одиницею місцевого самоврядування.

Проте більшість міст (а також сіл) та громади не змогли відчувати на собі ефективність діяльності органів місцевого самоврядування як рушійної сили покращення якості їхнього життя. Вони дотепер мають менталітет, вихований командною системою радянських часів. Люди є пасивними у своєму мисленні, думаючи, що держава/ місцеві органи влади надаватимуть послуги, в той час як влада бажає отримати більше повноважень до управління громадянами. Цінність підходу “громадсько-приватного партнерства” заради місцевого розвитку та підходу громад для демократичного врядування, ефективність яких доведена у багатьох частинах світу, ще має бути визнана та прийнята в Україні.

Відповідальність за надання послуг для якісних умов проживання переважно покладена на муніципалітети. Українські міста мають потенційні можливості щодо створення робочих місць та пристойного рівня життя. Проте поряд із цими можливостями вони стикаються з багатьма проблемами. На їх рівні відчувається брак досвіду, навиків та ресурсів у вирішенні цих проблем в децентралізованому середовищі і тому існує потреба в зовнішній підтримці щодо розбудови такого потенціалу.

1.3 ТЕРИТОРІЯ, ОХОПЛЕНА ЗАХОДАМИ ПРОГРАМИ

Адміністративний поділ країни включає 27 регіонів (24 області, 1 Автономна Республіка та 2 міста республіканського значення)¹.

Програма впроваджується в 6 містах з 4-х областей, зокрема, Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Миколаїв, Новоград-Волинський (Житомирська обл.) та Галич (Івано-Франківська обл.). Перші три міста приєдналися до Програми протягом 2-го кварталу 2004 р., в той час як останні три вступили до Програми протягом листопада 2005 р. Карта – 1 показує розміщення території, охопленої заходами Програми в Україні.

¹ Що в сукупності включає 176 міст обласного значення та 279 міст районного значення (див. Додаток - III).

Карта 1: Поширення території, охопленої заходами МПВСР

де:

- - пілотні міста-партнери
- - нові міста, відібрані для партнерства:
 - 1 – Новоград-Волинський
 - 2 – Галич

Розділ ДВА

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

2.1 Результати розвитку, с. 7

- 2.1.1 Реформи в сфері законодавства та політики, с. 8
- 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, с. 13
- 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, с. 18
- 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, с. 23

2.2 Менеджмент та ефективність, с. 26

- 2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми, с. 26
- 2.2.2 Партнерства/Зв'язки, с. 28
- 2.2.3 Результати комунікаційних заходів, с. 32
- 2.2.4 Мобілізація ресурсів, с. 34
- 2.2.5 Оглядові місії Програми, с. 35

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

У 2005 р. в містах-партнерах були започатковані заходи щодо заснування/просування концепції, пропагованої Програмою. Такі заходи були пов'язані із розробкою сприятливого середовища для зміцнення місцевого управління. Вони включали інституційний розвиток, розбудову потенціалу місцевих партнерів, реформи у сфері політики та законодавства, впровадження місцевих соціальних, економічних та екологічних проектів за допомогою громадсько-приватного партнерства та участі громадян у процесі прийняття рішень (див. Схему - I).

Схема – I: Бачення заходів МПВСР у 2005 р.

Опис досягнень Програми наводиться у розділі нижче. Результати, досягнуті у сфері структури законодавства та політики щодо муніципального сталого врядування, а також системи моніторингу та оцінки впливу відображені у підрозділі “Реформи у сфері законодавства та політики” (2.1.1); здобутки в розбудові інституційного потенціалу для спільного врядування висвітлюються в підрозділі “Розбудова інституційного потенціалу” (2.1.2); підрозділ “Місцеві ініціативи сталого розвитку” (2.1.3 та 2.1.4) розповідає про прогрес, досягнутий у підвищення якості життя через удосконалене врядування та розвиток людських ресурсів; заходи з дорадницької підтримки муніципального врядування відображені у відповідних розділах з “Менеджменту та ефективності” (2.2).

2.1.1 Реформи в сфері законодавства та політики

Досвід ПРООН/МПВСП показує, що законодавча й регуляторна структури муніципального врядування та сталого розвитку потребують покращення. Під час впровадження ініціатив зі сталого розвитку на місцевому рівні місцеві громади стикаються із законодавчими та регуляторними бар'єрами. Зокрема, вони стикаються з труднощами у спільному процесі планування “знизу-вгору” та повинні проходити через складні процедури, впроваджуючи проекти, що фінансуються за громадсько-приватного партнерства.

Головні заходи у сфері реформ законодавства та політики

Заходи з удосконалення національної законодавчої, політичної та дорадницької структур сталого муніципального врядування, започатковані Програмою протягом 2005 р., були націлені на розробку пропозицій щодо покращення законодавчого та регуляторного середовища для місцевих ініціатив сталого розвитку, спільного планування і фінансування місцевого розвитку. В цьому контексті були проведені три головні заходи (див. Таблицю - I).

Таблиця – I: Головні заходи МПВСП з реформ законодавства та політики у 2005 р.

Захід	Всеукраїнська конференція “Місцеве самоврядування в контексті конституційних та демократичних реформ в Україні”	Всеукраїнський семінар “Децентралізація влади та фінансів – передумова розвитку місцевого самоврядування в Україні”	Всеукраїнська науково-практична конференція з екологічних проблем сталого розвитку в Україні
Дата	14 квітня, 2005	13-16 вересня, 2005	6-7 жовтня, 2005
Розміщення	Київ	Затока (Одеська область)	Одеса
Співорганізатори	Українська асоціація місцевих та регіональних влад та ПРООН/МПВСП	Українська асоціація місцевих та регіональних влад, ПРООН/Врядування: Добросесність на практиці, та МПВСП	Міністерство охорони навколишнього середовища України, ПРООН/МПВСП, Європейський центр технологічної безпеки, та Британська рада
Учасники	120 посадових осіб місцевих та державних органів влади, представників науково-освітніх закладів, політиків та донорських організацій	220 посадових осіб місцевих та державних органів влади, представників науково-освітніх закладів, політиків та донорських організацій	120 науковців та практиків у сфері сталого розвитку, посадових осіб уряду
Головні розглянуті теми	<ul style="list-style-type: none"> - Формування демократичної муніципальної ідеології - Муніципальна політика зі СР - Матеріальні та фінансові ресурси для органів місцевого самоврядування - Законодавство щодо реформування органів місцевого самоврядування - Адміністративно-територіальна реформа 	<ul style="list-style-type: none"> - Моделі участі громадян у врядуванні - Демократизація процесу місцевих виборів - Фінансові джерела наповнення місцевих бюджетів, орієнтованих на сталий розвиток 	<ul style="list-style-type: none"> - Безпека довкілля - Управління природними ресурсами, біотичне та ландшафтне біорізноманіття - Економічне забезпечення вирішення екологічних проблем - Екологічна освіта - Вплив на довкілля

Результати	Практичні рекомендації для уряду та парламенту щодо зміцнення законодавчої бази місцевого самоврядування, фінансових джерел органів місцевого самоврядування, реформування адміністративно-територіального устрою, взаємодії центральних та місцевих органів влади із організаціями громадянського суспільства	Резолюція та звернення до Кабінету міністрів щодо законодавчого забезпечення децентралізації, фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування, їхньої інвестиційної діяльності, та реформування комунальних служб в містах	Політичні рекомендації щодо наукового, методологічного та законодавчого забезпечення вирішення екологічних проблем сталого розвитку в Україні
------------	--	--	---

Подальші деталі щодо вище вказаних заходів наводяться нижче:

(1) *Всеукраїнська конференція “Місьцеве самоврядування в контексті конституційних та демократичних реформ в Україні”* була організована для вирішення проблемних питань, спільних для МПВСР, ПРИК, ЧПВР, міських рад міст-партнерів та сільських рад, що належать до території, охопленої заходами цих програм, завдяки таким крокам:

Фото - 1: Р. Безсмертний, Віце-прем'єр-міністр з адміністративно-територіальної реформи, і Ф. О'Доннелл, Координатор системи ООН, під час конференції з місцевого самоврядування

- Під час зустрічі з обміну ідеями, організованої за участю працівників МВП, УАМРВ, ПРООН, МПВСР, ПРИК, ЧПВР, визначені конкретні зміни, необхідні для існуючої законодавчої/ політичної структури в країні;
- Розроблений документ для консультаційного процесу на національному рівні;
- Організована національна конференція з підготовки рекомендацій щодо формування нової демократичної ідеології в Україні, стратегії сталого муніципального розвитку, та законодавчої підтримки структурних реформ місцевого самоврядування.

Головними доповідачами на конференції були п. Р. Безсмертний, Віце-прем'єр-міністр України з питань адміністративно-територіальної реформи; п. Ф. О'Доннелл, Координатор системи ООН та Постійний представник ПРООН в Україні; п. В. Тихонов, Президент Української асоціації місцевих та регіональних влад; п. Ю. Ключковський та п. В. Бондаренко, народні депутати.

За результатами конференції розроблені важливі рекомендації з політики (Вставка - II), включаючи рекомендації щодо прийняття положень та процедур практичного посібника МПВСР в якості основи для взаємодії між місцевими органами влади та громадами. Деталі щодо цього заходу наводяться в Додатку – IV.

Напрацювання конференції були взяті для подальшого обговорення на різноманітних форумах в країні.

Вставка – II: Головні рекомендації конференції на основі досвіду ПРООН/МПВСР

Учасниками запропоновані такі кроки для створення нової демократичної муніципальної ідеології:

- Забезпечити необхідність включення планів місцевого розвитку селищних, міських та обласних рад, будинкових та вуличних комітетів до національних програм розвитку.
- Здійснювати планування регіонального розвитку на основі планів розвитку організацій громад, схвалених на загальних зборах громад і узгоджених з генеральними планами розвитку територій.
- Забезпечити законодавчу можливість планування місцевого сталого розвитку знизу-вгору, створення відповідних механізмів спільного планування та контролю, а також передбачення навчання місцевих органів влади вмінню розробляти та втілювати стратегії місцевого сталого розвитку.
- Забезпечити законодавчу та регуляторну основу для спільного фінансування проектів і програм, розроблених шляхом планування знизу-вгору, та врахувати систему блок-грантів на підтримку ініціатив з місцевого сталого розвитку в рамках системи міжбюджетних трансфертів

(2) Всеукраїнський семінар “Децентралізація влади та фінансів – передумова розвитку місцевого самоврядування в Україні”

Фото - 2: Р. Безсмертний, Віце-прем'єр-міністр з адміністративно-територіальної реформи, і Й. Казана-Вішньовецька, Заступник Постійного представника ПРООН в Україні, під час семінару з децентралізації

В якості послідуєчих дій після першої конференції, у с. Затока був проведений *Всеукраїнський семінар з децентралізації* для підсилення рекомендацій щодо політики, розширення сфери консультацій, і подальшого лобіювання змін у політиці/ законодавстві.

На семінарі виступали п. Роман Безсмертний, в.о. Віце-прем'єр-міністр України з адміністративно-територіальної реформи, п. Йоанна Казана-Вішньовецька, заступник Постійного представника ПРООН в Україні, п. Юрій Ключковський, народний депутат, інші офіційні представники органів місцевого самоврядування всіх рівнів, ПРООН/МПВСР, НГО, наукових та освітніх інституцій.

Головні рекомендації семінару у зв'язку із сферою ПРООН/МПВСР наводяться нижче, а їхній детальний виклад – у Додатку V.

- Врахування планів громадян під час розробки планів розвитку адміністративно-територіальних одиниць;
- Законодавче забезпечення планування місцевого сталого розвитку «знизу-вгору»;
- Спрощення системи реєстрації для органів місцевого самоврядування;
- Фінансування проектів, розроблених шляхом процесу спільного планування «знизу-вгору»;
- Передача активів проекту під контроль та управління партисипативних (спільних) організацій громадян.

Рекомендації обох вище зазначених конференцій були взяті до уваги під час розробки законодавчих актів у співпраці із відповідною робочою групою з питань місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи при Кабінеті Міністрів України, сформованою Указом Президента України.

(3) Всеукраїнська науково-практична конференція з екологічних проблем сталого розвитку в Україні

Співпраця із Міністерством охорони навколишнього середовища України тривала протягом року в контексті супроводження відновлення Національної ради зі сталого розвитку та затвердження національної концепції та стратегії сталого розвитку. В цьому відношенні в м. Одеса була проведена конференція з екологічних проблем сталого розвитку.

Фото - 3: П. Ігнатенко, Міністр охорони навколишнього середовища, під час конференції зі сталого розвитку

Доповідачами були п. П.Ігнатенко, Міністр охорони навколишнього середовища України, п. С. Волков, старший програмний менеджер ПРООН в Україні, п. В. Підліснюк, народний депутат, інші офіційні представники органів місцевого самоврядування всіх рівнів, ПРООН/МПВСР, НГО, наукових та освітніх установ.

Головні рекомендації конференції у зв'язку із сферою ПРООН/МПВСР наводяться нижче, а їхній детальний виклад – у Додатку – VI.

- Схвалити проект "Стратегії сталого розвитку України" як такий, що відповідає загальносвітовим принципам сталого розвитку та визначає ключові напрями переходу України на засади сталого розвитку, виходячи із національних умов розвитку економіки та стану навколишнього природного середовища, та підкреслити роль сім'ї та релігії у вихованні й екологічній освіті;
- Сприяти активізації діяльності Національної ради зі сталого розвитку та утворити в її структурі координаційні ради, які опікуватимуться питаннями екологічного здоров'я та освіти для сталого розвитку у відповідності до міжнародної практики;
- Рекомендувати місцевим органам виконавчої влади розробити та інтегрувати в програми соціально-економічного розвитку регіонів заходи, спрямовані на вирішення гострих екологічних проблем.

Необхідні послідуочі дії в наступному році для подальшої консолідації та матеріалізації цих рекомендацій.

Певний початковий успіх у змінах на рівні місцевої політики щодо муніципального розвитку завдяки заходам МПВСР висвітлений у Вставці – III:

Вставка – III: Ідеї сталого розвитку інтегруються в політику муніципального розвитку

Однією з головних концепцій, які використовує МПВСР у своїй діяльності, є концепція сталого розвитку. Як зазначено у Звіті Всесвітньої комісії з довкілля та розвитку «Наше спільне майбутнє» (1988 р.), *сталий розвиток це такий розвиток, за якого задоволення потреб нинішнього покоління не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти їхні власні потреби*. Це узгодження між економічним та соціальним розвитком суспільства та захистом довкілля. Проте дотепер екологічній компоненті не приділялось достатньої уваги в національній/ регіональній/ місцевій політиці розвитку.

Фото - 4: Б.Білик доповідає про досягнення МПВСР

«Практика підготовки «Планів соціально-економічного розвитку» міст, регіонів, держави в цілому була успадкована Україною від адміністративно-командної системи», - говорить Б.Білик, муніципальний координатор проекту в м. Івано-Франківськ. «Сама назва цього типового документу нівелює екологічні питання. Після налагодження партнерства з МПВСР муніципалітет став намагатись впроваджувати питання сталого розвитку до багатьох муніципальних програм, які діють в місті, напр., за нашої підтримки розділ «Сталий туризм» був доданий до програми розвитку туристичної індустрії, яка є пріоритетною галуззю в нашій регіональній економіці. Одним з наших головних успіхів в цьому відношенні є те, що вище зазначений план розвитку відтепер називатиметься «Планом соціально-економічного та екологічного розвитку м. Івано-Франківськ».

Дослідження в галузі політики підтримки муніципального врядування

Було усвідомлено необхідність більшого привнесення досвіду спільного врядування, здобутого на базовому рівні, для розповсюдження серед національних партнерів з метою розширення їхньої поінформованості та координації процесу удосконалення політичного/ законодавчого середовища з цього предмету. В даному контексті, у грудні 2005 р. були ініційовані три дослідження в галузі політики з метою:

- Підготовки аналітичного звіту з місцевих/ національних/ регіональних практик муніципального врядування для сталого розвитку з набором рекомендацій, яким чином пов'язати їх із процесом формування політики в Україні.
- Розробки пропозиції щодо національної політики та стратегії муніципального врядування для СР, включаючи муніципальне економічне врядування, муніципальне соціальне врядування та врядування в сфері довкілля.
- Підготовки пропозиції політичних/ законодавчо-нормативних змін, прийнятних для ініціатив сталого розвитку на основі спільної участі, спільного планування та фінансування місцевого розвитку.

Очікується, що дослідження будуть завершені у лютому 2006 р. Напрацювання цих досліджень будуть розповсюджені серед місцевих/ національних партнерів, використані для громадських обговорень та подані до робочої групи з місцевого самоврядування при Кабінеті Міністрів України для подальших дій.

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

Заходи в сфері розбудови інституційного потенціалу були здійснені в містах-партнерах для підтримки спільного врядування заради сталого розвитку. Вони включали зусилля з розбудови потенціалу та бази знань місцевих/ національних партнерів з соціального, економічного та екологічного врядування для СР, демонстрації громадсько-приватного партнерства та створення інституційних структур підтримки з-поміж громадян. В цьому відношенні у 2005 р. були виконані наступні заходи:

Інституційний розвиток на місцевому рівні

Процес, якого дотримуються для інституційного розвитку, складається із сенсibilізації партнерів, проведення діалогів із місцевими партнерами та координування розвитку інституційних структур підтримки командами МПВСР/МВП. Логічний перебіг подій наводиться нижче на Схемі – II:

Схема – II: Кроки процесу інституційного розвитку

Фото – 5: В процесі зустрічі із мережею шкіл м. Івано-Франківськ

Ці кроки є суттєвими для закладання основи демократичного врядування на місцевому рівні, розбудови потенціалу місцевої громади щодо налагодження партнерства із місцевими органами влади та іншими агенціями розвитку, а також для залучення місцевих/ зовнішніх ресурсів для впровадження ініціатив та сталості зусиль розвитку.

Здобутки в сфері інституційного розвитку в містах-партнерах, досягнуті під час 2005 р., наводяться нижче:

- Створено 31 додаткову ОЖР за участю 4354 жінок і 2581 чоловіка з 34 будинків міст-партнерів;

- 16, 6, та 30 додаткових шкіл приєдналися до існуючих мереж шкіл в Івано-Франківську, Рівному та Житомирі відповідно;
- 2 та 13 НГО приєдналися до існуючих мереж НГО в Рівному та Житомирі відповідно;
- Створена 1 мережа бізнес-структур в Рівному за участю 23 підприємницьких структур.

В сукупному обсязі, загальна кількість ОЖР у 2004/2005 рр. досягла 48 за участю 5061 жінки та 3803 чоловіків з 55 будинків. 78 шкіл приєдналися до мереж шкіл, та 38 НГО – до мереж НГО. ОЖР в м. Івано-Франківськ об'єдналися в Організацію розвитку житлових районів на рівні ЖЕО (ОРЖР).

Сукупні дані з інституційного розвитку наводяться в Таблиці – II.

Таблиця – II: Інституційний розвиток в містах-партнерах у 2005 р.

S N	Опис	Разом у 2004	Прогрес у 2005 у місті						Разом 2005	Всього 2004- 05
			Івано- Франківськ	Рівне	Житомир	Галич	Новоград- Волинський	Миколаїв		
1	Орг-я р-тку житлового р-ну	1	0	0	0	0	0	0	0	1
2	Орг-ї житлових р-нів (ОЖР)	17	8	2	6	2	3	10	31	48
3	Члени ОЖР	4510	871	502	581	242	798	1360	4354	8864
a	Жінки	2480	470	316	364	128	419	884	2581	5061
б	Чоловіки	2030	401	186	217	114	379	476	1773	3803
в	Кількість будинків	21	13	0	6	2	3	10	34	55
Г	Кількість квартир	1470	694	239	678	135	*	*	1746	3216
4	Кількість шкільних мереж	3	0	0	0	0	0	0	0	3
5	Кількість шкіл у їх складі	26	16	6	30	0	0	0	52	78
6	Кількість мереж НГО	2	0	0	0	0	0	0	0	2
7	Кількість НГО в їх складі	23	0	2	13	0	0	0	15	38
8	Кількість мереж бізнесу	0	0	1	0	0	0	0	1	1
9	К-ть бізнес-структур в їх складі	0	0	23	0	0	0	0	23	23
10	К-сть охоплених мікрор-нів	7	5	1	3	*	*	4	13	20

Практика показує, що для створення інституційної структури підтримки спільного (партисипативного) муніципального врядування громадяни повинні:

- Повірити у концепцію залучення громад, тобто підхід співпраці
- Обрати справжніх лідерів з числа членів для координації заходів
- Регулярно збиратись для обговорення питань місцевого розвитку і шляхів їх вирішення
- На постійній основі вносити кошти на утримання організації
- Об'єднатись з іншими людьми для планування, виконання та моніторингу дій для розвитку житлових районів/ освітніх закладів/ НГО/ бізнесу
- Уникати особистих чи інших соціальних/ релігійних/ політичних питань, що можуть спричинити конфліктну ситуацію

Позитивну відповідь, отриману від 80% чи більше членів, можна вважати чітким показником того, що вони бажають прийняти рішення на користь створення організації. Відповідний досвід місцевих ОЖР наводиться у Вставках - IV, V та VI:

Вставка – IV: Ми стали громадою

Фото – 6: В. Гудима, член ФГ, доводить готовність громади до партнерства

“Коли ми вперше завели мову з сусідами про те, що з допомогою програми можна відремонтувати труби у підвалі, встановити на будинок лічильник тепла, з нас всі сміялись. Люди не вірили в цю ідею...Після численних зустрічей та суперечок, сформувалась функціональна група із семи осіб. Кілька разів скликали збори мешканців, говорили про програму, ініціативу міського керівництва, визначали пріоритети і форми участі у проекті. Дійшли спільного висновку, що треба насамперед полагодити підвальні розгалуження.

Проминаю те, як захищали свою ідею під час громадських слухань у ЖЕО№3, як доводили представникам ООН, котрі приїхали знайомитись з нашою громадою, що нам варто допомогти, бо самі вже чимало зробили коло свого будинку. ...Як тільки ми успішно пройшли перший етап конкурсу і були відібрані для фінансової підтримки, мешканці стали поводитись ще прискіпливіше, ніж раніше. Суперечки під будинком тривали довго, одні пропонували одне, другі – друге, треті вже готові були відмовитися від співпраці з МПВСР, бо не довіряли підприємцеві-підряднику, а четверті пропонували натиснути через адміністрацію... Тепер начебто все в порядку. Ми отримаємо грант від ООН і муніципалітету. Ми виконаємо все, на що погодилися. Нині в цьому вже немає сумніву. Та вже тепер можна підбити головний підсумок – ми стали громадою”

*Володимир Гудима, член ФГ ОЖР “Витвицького, 28” в м. Івано-Франківськ
“Грант ООН для громади”, витяги зі статті, опублікованої в газеті
“Gazeta.if.ua” від 7го липня 2005 р.*

Вставка – V: Молодь громади – запорука успіху

“З самого початку звучало неймовірним те, що ми зможемо мобілізувати мешканців нашого будинку та спробувати вирішити нашу проблему опалення самостійно”, - говорить Л. Шевчук, член ФГ ОЖР “Добробут” по вул. Київській, 104 в Житомирі. “Тут живе багато пенсіонерів, які звикли отримувати послуги від органів влади, багато людей втратили будь-яку надію на краще та є дуже песимістичними по відношенню до змін. Проте ініціативна група людей, в тому числі я, знала, що це є шляхом вирішення проблеми. Спочатку ми запросили п. А. Воробйова, муніципального координатора проекту МПВСР, провести презентацію для всієї громади, після чого почали обходити всі квартири та переконувати людей в необхідності самоорганізації нашої громади.

Фото – 7: Л. Шевчук ділиться своїм баченням успіху

Намагались уникати тих, хто були найбільш агресивними, та не турбували їх. Ми знали, що необхідно об'єднати всіх однодумців, і також вирішили зробити ставку на молодь у віці 15-25 років. Молодь – це нова хвиля. Вони хочуть жити за європейськими стандартами, тому охоче підтримують нові прогресивні технології. Ми залучали їх до регулярних суботників по прибиранню навколишньої території будинку, ведення певної документації, інших заходів. Касири записували години роботи громади та оцінювали їхній внесок. Робота почалась. Завдяки цій Програмі та нашій зростаючій впевненості в собі, ми встановили нові входні двері та спромоглись вирішити 2 інші проблеми (капітальний ремонт та каналізаційна система) за підтримки міської ради. Коли наші опоненти побачили, як все поволі покращується, один за одним вони почали приходити до нас самі та приносити свою частку грошового внеску...Це був наш успіх”.

Вставка – VI: Організація призначена для вирішення проблем громади в цілому

Громадяни житлового району по вул. Мазепи, 157 в м. Івано-Франківськ багато років страждали від даху, що протікав. Найбільш активні з мешканців намагались вирішити проблему через відповідну ЖЕО та відділ міської ради. Проте внаслідок нестачі ресурсів вирішення цієї проблеми відкладалось. Дізнавшись про МПВСР, вони спробували мотивувати всіх мешканців будинку на створення організації житлового району, яка б розробила та впровадила цей проект самостійно. Проте раптом зіткнулись із проблемою всередині власної громади. Мешканці нижніх поверхів будинку чинили опір проекту та відмовлялись робити грошові внески на вирішення проблеми, що не була для них пріоритетною.

Фото – 8: Зустріч із лідерами ОЖР “Прометей”

“Нашим великим успіхом є те, що ми таки створили цю ОЖР”, - каже Віра Магас, голова ОЖР “Прометей”. “Лише в результаті численних зустрічей із більшістю жителів, також і за участю команди МВП, ми змогли переконати їх, що ця організація створюється не лише в цілях цього проекту. Вона має перспективу на довге майбутнє та призначена для вирішення багатьох інших проблем нашого тутешнього добробуту. Наступною є черга проекту каналізаційної системи, що є найболючішою для нижчих поверхів”

Національний форум муніципалітетів-партнерів (НФМП)

25-го лютого 2005 р. пілотні міста-партнери сформували власний національний форум. Метою цього форуму є наступне:

- Зміцнення міжмуніципальної співпраці щодо заходів сталого розвитку на місцевому рівні;
- Визначення положень діючого законодавства/ політики, які мають бути змінені;
- Лобювання нових альтернатив щодо законодавства/ політики;
- Розвиток/ зміцнення місцевих дійових осіб зі сталого розвитку в муніципальній зоні.

Під час 1-ї наради НФМП оцінено досягнення 2004 і затверджено план роботи на 2005р. Очікується, що форум відіграватиме важливу роль у просуванні ідей МПВСР (Вставка - VII).

Вставка – VII: НФМП – для прискорення сталого розвитку в містах

Під час 1-ї наради НФМП члени-учасники обрали м. Івано-Франківськ головувати форумом. На наш погляд, цей форум допомагатиме всім містам-партнерам в наступні способи:

- Надаватиме можливість місцевим органам влади обмінюватись досвідом з ефективного використання ресурсів міського бюджету для вирішення пріоритетних місцевих соціально-економічних і екологічних проблем
- Вироблятиме найефективніші шляхи і механізми передачі багатоквартирних будинків з комунальної до приватної власності після проведення робіт з капітального ремонту
- Формуватиме інвестиційну привабливість міст-партнерів через створення спільного іміджевого бюлетеню для висвітлення місцевих переваг в контексті сталого розвитку, потенційно привабливих для інвесторів, донорів, інших організацій підтримки
- Розповсюджуватиме найкращі практики муніципальних цільових програм. Напр., завдяки досвіду м. Івано-Франківськ, практика затвердження «Міської програми залучення міжнародної технічної допомоги для соціально-економічного розвитку міста» була перейнята м. Житомир і Рівне.
- Напрацьовуватиме вирішення інших глобальних проблем сталого муніципального розвитку із залученням громадян, включаючи ВІЛ/СНІД, туберкульоз, гендерні питання, освіту і т.д.
- Готуватиме законодавчі ініціативи з муніципального сталого розвитку та лобюватиме їх на національному рівні напряму або через національні агенції підтримки місцевого самоврядування

Фото – 9: З. Шкутяк, голова НФМП

З. Шкутяк, міський голова м. Івано-Франківськ, голова НФМП

ІКТ для муніципалітетів-партнерів

Для покращення доступу громадян до інформації про діяльність муніципалітету – партнера і до іншої суттєвої інформації у сфері місцевого самоврядування, спільного врядування, сталого розвитку і т.д., Програма підтримує міста-партнери у зміцненні їх потенціалу управляти спільним врядуванням через Інформаційні й Комунікаційні Технології.

Для оцінки поточного потенціалу ІКТ міст-партнерів та потреб його підвищення була розроблена анкета (Додаток - VII). На основі аналізу отриманого зворотного зв'язку виявлено, що Івано-Франківська та Рівненська міські ради мають офіційні веб-сторінки, але Житомирська міська рада не має, проте потребує офіційного веб-джерела інформації.

Офіційна веб-сторінка Житомирської міської ради була створена та розміщена в Інтернет, а також розроблений посібник щодо її використання. Муніципалітет розробив структуру веб-сторінки, підготував інформацію для розміщення на ній, та призначив спеціаліста з постійного персоналу головним адміністратором веб-сторінки з метою забезпечення координації роботи між відділами для оновлення інформації та підтримки веб-сторінки. ПРООН/МПВСР підтримала створення веб-сторінки, розробку посібника та тренінг для 24 працівників і представників муніципалітету та комунальних підприємств. Учасники отримали відповідні посібники з використання та адміністрування офіційної веб-сторінки міської ради, які надають необхідну інформацію.

Очікується, що цей напрямок діяльності МПВСР завдяки своїй ефективності генеруватиме подібний попит від інших міст-партнерів у 2006 р.

Коротка концепція використання офіційної веб-сторінки в заходах муніципалітету та його взаємодії із місцевою громадою наводиться у Вставці – VIII:

Вставка – VIII: ІКТ покращують співпрацю між муніципалітетом та місцевими громадами

Офіційна веб-сторінка Житомирської міської ради www.zt-rada.gov.ua містить багато тематичних секцій, включаючи інформацію про саму міську раду, її управління і відділи, бази даних місцевих нормативно-законодавчих актів; місцевих промислових підприємств, інвестиційну політику Житомирського муніципалітету та заходи МПВСР на місцевому рівні. Тут також розміщуються анонси головних подій в місті, а також новини, історія міста, пов'язані із ним корисні посилання, та фотогалерея. До сайту додані деякі інтерактивні інструменти для уможливлення діалогу між місцевими органами влади і громадами, зокрема розділи “Питання і відповіді”, “Голосування в режимі он-лайн”, “Місцева довідка” та ін.

Фото - 10: Хід тренінгу з ІКТ для представників місцевих органів влади Житомира

Очікується, що розроблена таким чином офіційна веб-сторінка Житомирської міської ради буде:

- Відображати дійсну діяльність депутатів міської ради та її виконавчого комітету;
- Дозволяти спілкування між громадянами та ОМС щодо їхніх нагальних потреб і проблем;
- Залучати місцеву громаду до процесу прийняття рішень через розміщення їх ставлення, зауважень і пропозицій, особистих думок на сторінках форуму, участі в дослідженнях в режимі он-лайн щодо найбільш нагальних проблем
- Надавати доступ до бази даних законодавчих і регуляторних актів, прийнятих на місцевому рівні
- Просувати інвестиційні можливості м. Житомир через розділ з інвестиційної діяльності, пропозиції, місцеві тендери та базу даних всіх промислових підприємств міста
- Підвищувати рівень кваліфікації працівників місцевої влади через доступ до нових знань та розділ вакансій для уможливлення конкурентного процесу відбору працівників муніципалітету
- Надавати можливості керівництву міської ради щодо швидкого моніторингу заходів конкретних відділів, управлінь та комунальних підприємств

Анатолій Ковтонюк, Програма доступу та навчання в Інтернет, Представник в м. Житомир

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР поєднує процес із продуктом. Процес заснування та просування спільного управління має призвести до продукту, який потрібен людям. Після вивчення інформації про програму члени громади, які бажають налагодити партнерство із МПВСР, мають пройти кілька підготовчих етапів, таких як: ознайомити всіх членів громади із програмою та отримати їхню згоду на співпрацю із нею; визначити свої потреби та узгодити пріоритети; підготувати проектні пропозиції; сформувати функціональну групу; підготувати кошторис витрат, знайти підрядника, організувати впровадження проекту; провести громадські слухання; та інші згідно із практичним посібником програми.

Програма створює сприятливе середовище для участі громадян в процесі прийняття рішень. Це здійснюється шляхом надання їм можливості навчання в процесі роботи. В організації вони планують та запроваджують ініціативи сталого розвитку на спільній основі. Можливість ґрунтується на конкурентній основі, а ресурси надходять від ПРООН, міських влад та бенефіціантів. Ця компонента МПВСР не лише покращує умови проживання громадян, але також просуває демократичне врядування на місцевому рівні.

В цілому, протягом 2005 р. було підтримано 12 місцевих ініціатив. З усіх проектів, розроблених та впроваджених місцевими організаціями громад, 2 ініціативи були з м. Рівне та 10 з м. Івано-Франківськ.

Загальна вартість затверджених і підтриманих протягом 2005 р. проектів становила 1.1 млн. грн. З цієї суми, 631 100 грн. (54% загального обсягу) було спрямовано на соціальний сектор, 446 900 грн. (39%) на енергію та довкілля, та 80 300 грн. (7%) – на економічний розвиток.

Місцеві пропозиції сталого розвитку впроваджуються за принципом співфінансування, коли кожна партнерська організація бере на себе частку загальної вартості. Загальна вартість пропозицій була співфінансована у 2005 р. різними партнерами, залученими до процесу. Міста-партнери внесли 59% загальної вартості, ПРООН/МПВСР 25%, бенефіціанти 10% та інші організації з громадського/ приватного секторів 6% (Таблиця – III; детальну інформацію див. у Додатку - VIII).

Очікується, що понад 13 600 осіб отримають прямі вигоди по завершенню цих проектів.

Таблиця – III: Стан розміщення ресурсів у 2005 р. за метою

SN	Мета	К-сть проектів	Загал. вартість ('000 грн.)	Співфінансування за кошторисом (грн)				К-сть бенефіціантів
				Бенефіціанти	Міська рада	ПРООН/МПВСР	Інші	
1	Соціальний р-ток (здоров'я)	7	631.1	64	386.4	165.5	15	6062
1.1	Спортмайданчики	4	420	41.7	264.8	113.4	-	5155
1.2	Питна вода	3	211.1	22.3	121.6	52.1	15	907
2	Енергія і довкілля	4	446.9	41.7	252.7	108.3	44.1	4923
2.1	Ізоляція вікон	2	139.7	15.3	83.5	35.8	5	625
2.2	Реконструкція даху	1	109.6	10.9	64.4	27.6	6.7	98
2.3	Система опалення	1	197.6	15.5	104.8	44.9	32.4	4200
3	Економічний розвиток	1	80.3	13.3	45.5	19.5	2	2630
3.1	Комп'ютеризоване навчання	1	80.3	13.3	45.5	19.5	2	2630
	ВСЬОГО	12	1158.3	119.0	684.6	293.3	61.1	13615

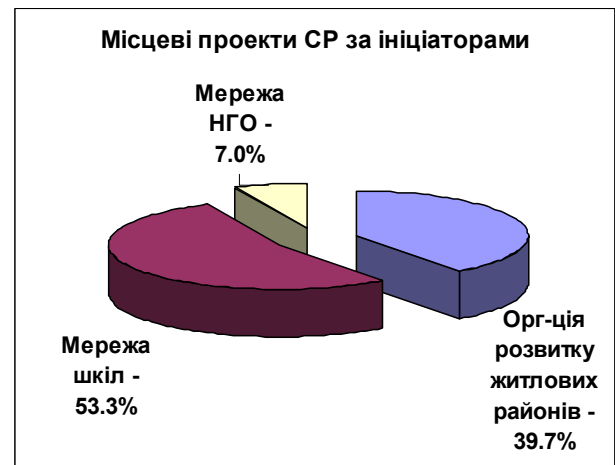
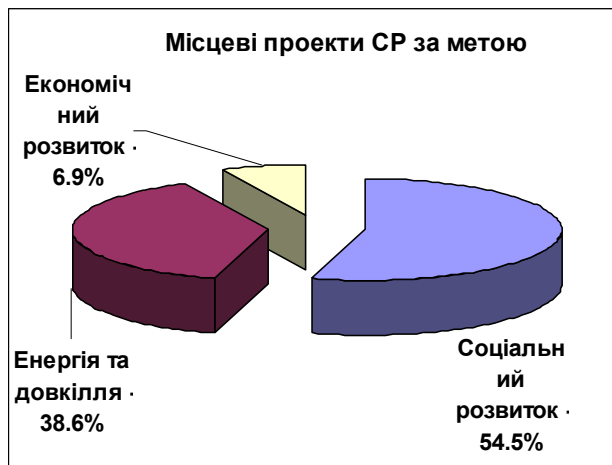
Щодо інституційних бенефіціантів, 6 проектів були започатковані організаціями житлових районів, 5 – мережами шкіл, та 1 – мережею НГО (див. Таблицю - IV).

Таблиця – IV: Стан розподілу ресурсів у 2005 р. за ініціаторами

SN	Ініціатори	К-сть проектів	Загал. вартість (*000 грн.)	Співфінансування за кошторисом (грн)				К-сть бенефіціантів
				Бенефіціанти	Міська рада	ПРООН/МПВСР	Інші	
1	Організація житлових районів	6	460.4	48.5	269.5	115.5	26.7	1630
2	Мережа шкіл	5	617.6	57.2	369.6	158.3	32.4	9355
3	Мережа НГО	1	80.3	13.3	45.5	19.5	2	2630
	ВСЬОГО	12	1158.3	119.0	684.6	293.3	61.1	13615

Вартість проектів широко відрізняється в залежності від кількості затверджених проектів, кількості бенефіціантів та природи проекту. Близько 53.3% затверджених ресурсів було використано мережами шкіл, 39.7% – організаціями житлових районів, та 7% – мережею НГО.

Сім проектів (54.5% від загальної вартості) у 2005 р. були пов'язані із соціальним розвитком, зокрема, з побудовою спортивних майданчиків та покращенням питної води, чотири проекти (38.6%) були пов'язані із енергією та довкіллям, включаючи ті, що стосувались системи опалення, реконструкції даху та ізоляції вікон, та один проект (6.9%) був з економічного розвитку (Діаграми – I та II).

Діаграма – I-II: Вартість місцевих проектів СР за метою та ініціаторами

Також у 2005 р. тривало впровадження 10 місцевих ініціатив з 11, початих у 2004 р. Близько 98-100% цих 10 проектів було завершено до кінця 2005 р. Фінансовий та фізичний статус всіх місцевих проектів сталого розвитку, ініційованих в містах-партнерах у 2004 та 2005 р., описаний у Таблиці - V. Детальна інформація з цього ж питання наводиться в Додатку - IX.

Таблиця – V: Статус місцевих ініціатив СР, ініційованих місцевими партнерами, (грн.)*

SN	Мета	Загальна запланована сума, частка		Загальна виплачена сума, частка		Рівень завершеності проекту (%)	
		ПРООН	муніципалітету	ПРООН	муніципалітету	фінансовий	фізичний
1	Енергія і довкілля						
1.1	Тепло та гаряча вода	146107	137590	146065	137548	100	98
1.2	Система опалення	161144	214418	152164	193494	92	74
1.3	Реконструкція даху	27611	64424	30371	61663	100	100
1.4	Ізоляція вікон	35810	83558	17502	40840	49	24
1.5	Каналізаційна система	54000	54000	41843	25117	62	70
	Разом	424672	553990	387945	458662	87	73
2	Соціальний розвиток (здоров'я)						
2.1	Питна вода	52114	121600	22632	40174	36	29
2.2	Спортмайданчики	123518	274831	45806	93503	35	55
	Разом	175632	396431	68438	133677	35	42
3	Економічний розвиток						
3.1	Комп'ютеризоване навчання	19492	45482	1949	4548	10	50
	Разом	19492	45482	1949	4548	10	50
	Всього	619796	995903	458332	596887	65	55

*Включаючи дані по проектах, розпочатих у 2004 р., впровадження яких тривало у 2005 р.

В результаті впровадження місцевих проектів СР, у 2005 р. проводились фінансові трансакції по 22 проектах. Судячи з даних, була відмічена певна затримка між фінансовим та фізичним прогресом проектів. Впровадження більшості проектів розпочалось у другій половині року. Більше того, були затримки у переведенні коштів і ресурсів співфінансування з боку муніципалітетів-партнерів. Природний часовий лаг був іншою причиною затримок у виконанні проектів.

Громадський аудит

Згідно з концепцією демократичного врядування, всі лідери та функціональні групи організацій-партнерів мають бути підзвітними людям – загальним членам своїх організацій. З цією метою, в містах-партнерах засновується практика громадського аудиту у відповідності із розробленим посібником. У 2005 р. 4 організації-партнери, зокрема ОЖР “Житловик”, НГО “Мережа шкіл” (м. Рівне), ОЖР “Прометей”, ОЖР “Хоробрий” (м. Івано-Франківськ) провели у себе громадський аудит, здали свої відповідні звіти загальним членам та надали копії МПВСР. У своїх звітах члени відповідних організацій підтвердили свою задоволеність якістю та кількістю фізичних результатів проекту та пов'язаними із цим затратами (готівковими та трудовими).

Вставка – IX: Місцева громада розширює формальні рамки проекту

ОЖР “Прометей”, яка об’єднала мешканців 3-х багатоквартирних будинків, розпочала ініціативу з побудови спортмайданчика для свого житлового району. Протягом кількох років мешканці були стурбовані просуванням здорового спожиття серед своїх дітей, молоді та дорослих – в цілому, 484 особи. Для них це було терміновою необхідністю. Отже, вони розробили проектну пропозицію вартістю 160,39 тис. грн. та змагались із іншими в Комітеті по відборі проектів. Як тільки фінансова підтримка була надана громадянам, вони почали активно працювати. Люди були настільки згуртованими та відданими, що впровадження проекту відбувалось досить швидко.

Фото - 11: В процесі побудова спортмайданчика

Проте в ході впровадження проекту залучені експерти порадили громадянам, що спортмайданчик міг би бути збудованим у більш функціональний спосіб. Вони стверджували, що у разі бетонного покриття він зміг би слугувати не лише в суху літню погоду, але й в дощову, а також для ігор в хокей взимку. Справжні спортсмени громади зрозуміли доцільність зауваження. Вони змогли переконати місцеву владу у своїй відданій участі, показати досягнутий результат та ефективність використання коштів. Бачачи це, міська рада оцінила громадян та погодилась надати додаткову підтримку другій стадії проекту в обсязі 100 тис. грн. Відтепер жителі 3 будинків, що брали участь, та інших з житлового району матимуть змогу займатись спортом та залишатись здоровими.

Вставка – X: Муніципальні школи переймають спільне планування

Фото - 12: Зустріч із школою-партнером – членом мережі

“Школи завжди були першими у перейнятті нових знань та прогресивних технологій”, - говорить С. Уварова, секретар мережі шкіл м. Івано-Франківськ. “Це тому, що ми завжди думаємо про майбутнє наших дітей. Коли ми дізнались від МВП інформацію про заходи МПВСР в нашому місті та принципи сталого розвитку, які вона просуває, ми погодилися із необхідністю налагодити тісне партнерство один з одним”. Після виникнення цієї ідеї, була створена НГО Мережа шкіл м. Івано-Франківськ “Здорова дитина”, початково за участю вчителів та представників батьківських громад 12 шкіл і спеціалістів відділу освіти міськвиконкому.

Стало гарною практикою проведення регулярних зустрічей та сесій з планування, де представники всіх шкіл та їхніх новостворених піклувальних рад представляють свої потреби, визначені ними під час обговорень на рівні кожної конкретної школи, обґрунтовують їх та намагаються довести їхню пріоритетність всім членам мережі. Б. Білик, муніципальний координатор проекту, та активісти громади часто беруть участь в таких зустрічах, щоб поділитись знаннями з принципів спільного планування та координувати процес. Під час останнього семінару з планування, який відбувся 16-го листопада, був проведений огляд пріоритетних пропозицій шкіл, та члени мережі затвердили їх згідно із проблемними групами. Ці пріоритети, визначені на 2006 р., включали реконструкцію каналізаційної системи, побудову спортмайданчика, ізоляцію вікон, встановлення автономної системи водопостачання та реконструкцію даху.

Зараз мережа шкіл м. Івано-Франківськ вже включає представників 26 шкіл. Аналогічна мережа успішно функціонує з 2004 р. в м. Рівне.

Вставка – XI: Вплив заходів МПВСР очима громадян

“Спорт – це здоров’я, а здоров’я – це здоровий спосіб життя, рух. Майже кожний школяр любить грати в футбол, волейбол, займається спортом на спортмайданчику, використовуючи різні спортивні знаряддя. Лише зараз, навчаючись в 11-му класі, я оцінила роль спортмайданчика в моєму житті. Вся моя сім’я спостерігала за реконструкцією нашого шкільного спортмайданчика. Крім того, на нашому шкільному дворі виростили волейбольний і баскетбольний майданчики, і зараз ми із радістю відвідуємо уроки фізкультури – зрештою, нам є де займатись спортом! Завдяки Муніципальній програмі врядування та сталого розвитку ПРООН ми можемо із впевненістю сподіватись, що наше підростаюче покоління матиме міцне здоров’я та гарний настрій, займаючись спортом на новозбудованих спортмайданчиках”.

*Ірина Демченко, учениця 11го класу ЗОШ №13
м. Івано-Франківськ*

“Зараз ми вже навіть не згадуємо, що до 2004 р. кожна зима була для нас випробуванням: температура в спортзалі була близько 8°C, іній на знаряддях та протяги були звичайною річчю, часом навіть сніг лежав на підвіконнях. Траплялось навіть, що доводилось відмінити заняття. Зараз це все вже в минулому”

Лариса Нос, вчитель спортивної школи №1

“Я дуже люблю фрістайл. Раніше було дуже холодно тренуватись і ми мусили тепло одягатись. А зараз можемо займатись спортом в шортах та футболках. Нам дуже зручно та весело”.

*Віктор Борисик, 12-річний учень
м. Рівне*

Фото - 13: Уроки фізкультури в спортзалі із нововстановленими вікнами в м. Рівне

“Коли я отримала рахунок за послуги опалення, я була здивована істотно нижчою сумою, яку мусила заплатити, та подумала, що в розрахунках допущена якась помилка. З цим питанням я підійшла до п. Р. Василичина, голови нашого кондомініуму. Але він заспокоїв мене, кажучи, що із розрахунками все правильно, і справді відтепер мешканці нашого будинку платитимуть за опалення на третину менше. Я дуже щаслива з приводу економії коштів, і рада, що минулого року підтримала проект нашої громади щодо встановлення терморегуляторів”.

*Ганна Самойло, мешканець будинку 22 по вул. Коновальця, пенсіонерка
м. Рівне*

Фото - 14: В. Задерейко ділиться досвідом участі в проекті громади

“Я живу в цьому будинку 21 рік. Вже довгий час протягом осінньо-зимового періоду я мусила ходити вдома, одягнена як капуста – у тисячу одежинок. Часто навіть спала у фуфайці... Мешканці будинку дослідили чимало шляхів вирішення проблеми, аж поки одного дня дізнались про Муніципальну програму врядування та сталого розвитку, яка розпочала діяти в муніципалітеті у 2004 р. Ми пройшли весь шлях об’єднання людей, створення організації житлового району, та впровадження нашого проекту. Тепло, принесене до нашого будинку, є найкращим доказом необхідності наших спільних зусиль”.

*Валентина Задерейко, мешканка будинку 62 по вул. Бородія
м. Житомир*

2.1.4 Розвиток людських ресурсів

Програма досягла суттєвих результатів у підвищенні якості людських ресурсів на різних рівнях щодо кращого управління місцевим розвитком завдяки спільній участі, громадсько-приватному партнерству та використанні інформаційних технологій. Це було зроблено через різні орієнтації, тренінги, навчальні поїздки, конференції, семінари і т.д.

Навчання

В сукупному обсязі, 20 головних заходів було організовано протягом 2005 р. для розбудови потенціалу партнерів, включаючи 13 тренінгів, 4 навчальних поїздки та 3 семінари (див. Таблицю - VI). В цілому, 359 осіб отримали пряму вигоду від заходів МПВСР з РЛР у 2005 р. З усіх учасників близько 54% були жінки та 46% - чоловіки.

Таблиця – VI: Заходи з РЛР (2004-2005)

SN	Захід з розвитку людських ресурсів	Кількість заходів		Кількість учасників у 2004 р.			Кількість учасників у 2005 р.		
		2004	2005	жін.	чол.	разом	жін.	чол.	разом
1	Тренінг	9	13	47	66	113	176	95	271
a	Поінформованість про сталий розвиток	1	3	6	13	19	98	43	141
б	Комунікація та розв'язання конфліктів	2	2	19	25	44	13	13	26
в	Управління проектом	1	2	4	7	11	14	7	21
г	Стратегічне планування	2	2	3	3	6	22	10	32
д	Тренінг для персоналу проекту	1	2	4	4	8	13	9	22
е	Тренінг перед початком проекту для МКП	1	1	2	5	7	3	5	8
є	Тренінг для активістів громад перед роботою	1	1	9	9	18	13	8	21
2	Навчальна поїздка	2	4	10	19	29	17	11	28
3	Семінари /Конференції	4	3	9	17	26	24	36	60
a	Конференція МВП*	3	2	7	10	17	23	26	49
б	Орієнтація для мерів перед проектом	1	1	2	7	9	1	10	11
	Всього	15	20	66	102	168	217	142	359

* Одні й ті ж учасники позначаються тільки раз.

Тренінги були організовані для:

- Підвищення поінформованості громадськості з питань ЦРТ, гендеру, ВІЛ/СНІДу, сталого розвитку. Ці тренінги були проведені для членів мережі шкіл та підвищили навички учасників й їхню зацікавленість у використанні набутих знань (Вставка - XII).
- Інформування мерів українських міст про Програму.
- Розбудови потенціалу команд МВП. Ці тренінги були пов'язані із проектним менеджментом, стратегічним плануванням, підвищенням навичок МКП і активістів громад.
- Конференції організовувались переважно для команд МВП та ВУП, де кожна команда вчилася одна в одній з метою підвищення ефективності Програми.

Тренінги з поінформованості про сталий розвиток

З метою підвищення знань та поінформованості про принципи СР на місцевому рівні, були організовані тренінги для тренерів з мереж шкіл м. Івано-Франківськ та Рівне в рамках відповідних кампаній поінформованості про принципи СР, ЦРТ, МПД-21 ст. та пов'язані із цим питання. Завданням тренінгів «Сталий розвиток та заходи Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй щодо їх впровадження» було ознайомити учасників із принципами та політикою щодо СР, МПД-21, головними завданнями та роллю МПВСР, ЦРТ, роллю мережі шкіл у впровадженні принципів СР. Навчання було проведене 7 вересня в м. Івано-Франківськ та 23 вересня у м. Рівне за участю відповідно 46 і 35 осіб (директорів шкіл та їх заступників, місцевої влади, мереж шкіл, ін.).

Під час тренінгів учасники отримали нові знання з таких питань:

- Сталий розвиток та його принципи. Муніципальна програма сталого розвитку: просування спільного управління та місцевого сталого розвитку. Місцевий порядок денний 21 ст.
- ЦРТ та їх впровадження в Україні.
- Роль мережі шкіл у впровадженні принципів СР.
 - Івано-Франківськ: 1) Йододефіцит та шляхи його подолання; 2) Санітарно-гігієнічні норми та стандарти, яким мають задовольняти школи; 3) Досвід енергозбереження в місті.
 - Рівне: 1) Гендерний розвиток; 2) Боротьба із ВІЛ/СНІД; 3) Права людини та права дитини; 4) Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

По завершенню навчання була проаналізована думка учасників про набуті знання з метою оцінки поглядів на їхнє подальше розповсюдження. Більшість директорів шкіл вважають, що найкращим способом впровадження нових знань до шкільної програми є їх використання в якості додаткових матеріалів до існуючих шкільних предметів (70%); хоча вони також пропонують ініціювання відповідного факультативу (26,7%). В цілому, можливі шляхи подальшого розповсюдження набутих під час тренінгу знань включали:

- Тематичні бесіди, зустрічі, круглі столи, відкриті уроки, лекції з вчителями, батьками, учнями
- Доповіді з даного питання під час засідання педагогічних рад.
- Розповсюдження публікацій, надання їх в бібліотеки.
- Проведення семінарів, тренінгів, запрошення тренерів для надання лекцій.
- Видання та розповсюдження тематичного інформаційного бюлетеня.

86,7% учасників вважають співпрацю з МПВСР необхідною для шкіл муніципалітету та бажали б отримати детальну інформацію щодо можливостей спільних проектів. Це вже мало певний вплив на навчальну програму в школах (див. Вставку - XII).

Вставка – XII: Ідеї сталого розвитку проходять через школи

“Під час тренінгу для мережі шкіл м. Рівне я дізналась багато корисної інформації про принципи сталого розвитку в цілому та загальну ситуацію в цьому відношенні в моєму місті. Вважаю, що тема прав дитини є однією з найбільш необхідних для школярів. Тренер В. Мушкеєв погодився виступити в 11-му класі під час виховної години на тему “Права дитини та поведінка в житті”. Реакція учнів перевищила всі мої сподівання: лекція переросла в диспут, та було так багато питань, що дискусія тривала близько години. Я усвідомила, що правова освіта є дуже цікавою та корисною в школі, та порадила всім моїм колегам звернутись до п. Мушкеєва”

Ганна Карпюк, методист кафедри освіти Української гімназії

“Питання, підняті професійними тренерами під час навчання зі сталого розвитку, були такими вчасними та актуальними, що ми впровадили їх до наших робочих планів, проводячи виховні години та різноманітні диспути. Діти слухали з великим задоволенням”

Ірина Климишина, вчитель ЗОШ №30, м. Рівне

Навчальні поїздки

Навчальні поїздки були організовані з наступних причин:

- Дві навчальні поїздки з соціальної мобілізації, спільного планування і впровадження місцевих проектів сталого розвитку (1 для команди ВУП та 1 для команд МВП і деяких членів ОЖР/мереж) були організовані до м. Овруч Житомирської обл., яке підтримується Чорнобильською програмою відродження та розвитку. Учасники оглянули місця впровадження проектів ПРООН/ЧПВР – молодіжний центр та амбулаторію. Вони спілкувались із членами громади та ФГ організацій громад з питань їхньої самоорганізації, розробки місцевих проектів СР та їх впровадження.

- Навчальний тур був організований для І. Ковальчук та О. Урсу, працівників МПВСР, до Програми розвитку та інтеграції Криму. Спеціалісти відвідали місця впровадження успішних проектів, Регіональні центри розвитку з метою вивчення досвіду регіонального персоналу ПРІК, спілкувались із іншими місцевими партнерами, залученими до процесу, та обмінялись міжпроектним досвідом завдяки спілкуванню із персоналом ПРІК-МПВСР.
- П. І. Гудзь, МКП в м. Новоград-Волинський, взяла участь в семінарі з регіонального розвитку із залученням громади в Литві “Майбутнє бачення аграрної Європи” з метою привнесення українського досвіду та перейняття європейських практик (див. Вставку - XIII).

Ефективність навчальних поїздок виявилась в тому, що команди ВУП/МВП вивчили ефективність територіального підходу розвитку та соціальної мобілізації на процесі, якого дотримуються місцеві партнери ПРІК та ЧПВР, та визначили деякі практики, які могли б бути використані у випадку МПВСР.

Вставка - XIII: МПВСР вивчає європейський досвід сталого розвитку

“Від імені ПРООН/МПВСР я брала участь в регіональному семінарі “Майбутнє бачення аграрної Європи” в Литві 2-9го жовтня 2005 р. В даному семінарі брали участь 78 осіб з 21 європейської країни”, - каже Ірина Гудзь, МКП в м. Новоград-Волинський. “Його метою був обмін найкращими практиками країн-учасниць в сфері розвитку сіл та малих міст та впровадження сталого розвитку на території європейських країн. Я багато дізналась про організації громад, які впроваджують принципи сталого розвитку на своїх територіях, самостійно готують різні проекти з соціальних, економічних та екологічних питань, та шукають підтримки від різних донорських організацій. На основі набутих знань учасники розробили спільне бачення майбутньої Європи, яке включало:

- Підтримку громад сіл та малих міст та сталість їхнього функціонування;
- Право людини на вибір місця проживання, взаємоповагу громадян та їхню співпрацю;
- Збереження довкілля та його природних ресурсів;
- Узгодження між соціальними, економічними й екологічними аспектами людської діяльності.

Згідно з розробленим баченням, громади повинні мати збалансовану вікову структуру в контексті залучення молоді до сіл та малих міст; високий рівень місцевих освітніх і медичних послуг, та розвинуту інфраструктуру; гармонію між різними соціальними та етнічними групами населення; уповноваження громад; сильні ініціативи кожної громади організовувати власний добробут; можливості співпраці із місцевою владою та іншими організаціями; і т.д.

Ми, учасники семінару, докладемо всіх зусиль, щоб відобразити це бачення в політиці та розробці Програм на місцевому, регіональному та національному рівнях в наших країнах”.

Ірина Гудзь, муніципальний координатор проекту Новоград-Волинської міської ради

Фото - 15: І. Гудзь, МКП в м. Новоград-Волинський

Ресурсний центр сталого розвитку

Зусилля були докладені до створення в містах-партнерах Ресурсних центрів сталого розвитку (РЦСР), які мають відіграти важливу роль в наданні наступних послуг:

- Професійне інформування про сталий розвиток;
- Навчання працівників місцевої влади всієї області;
- Організація обміну знаннями та досвідом; та мережева співпраця.

Відповідний статут, розроблений для РЦСР, переглядався та обговорювався протягом року з метою пристосування до місцевих умов/ законодавства. Для подальшого забезпечення підвищення потенціалу РЦСР для них була здійснена закупівля обладнання. Остаточної домовленості було досягнуто в м. Івано-Франківськ про офісне приміщення для РЦСП та здійснена передача обладнання. СУІ в наочному вигляді була також заснована в РЦСР м. Івано-Франківськ.

2.2 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

2.2.1 Поширення території, охопленої заходами Програми

Визначення потенційних партнерів

ПРООН/МПВСР має на меті зосередження своєї стратегічної ролі з просування демократичного врядування шляхом використання глобального досвіду ПРООН та унікального становища в країні. В цьому контексті протягом року були започатковані заходи з поширення Програми. Поширення було міжобласним, внутрішньообласним та внутрішньомуніципальним. Процес між/внутрішньорегіонального поширення включав:

- Пріоритезацію областей для потенційного поширення на основі соціальних, економічних та екологічних труднощів, відображених такими критеріями як ІЛР, екологічна ситуація, надання соціальних послуг, умови життя населення в регіоні та регіональний баланс;
- Прямі контакти/ візити до потенційних міст та надання попередньої інформації керівництву міста/ мерам про Програму та політику поширення;
- Надання детальної інформації про Програму та умови партнерства мерам, які засвідчили зацікавленість у налагодженні партнерства;
- Надання часу для консультаційного процесу в містах;
- Підписання угод про партнерство між ПРООН та містами, які офіційно засвідчили бажання та зобов'язання щодо приєднання до Програми.

На основі цих міркувань, наступні 14 міст – обласних центрів були визначені в якості потенційних партнерів:

- Луганськ, Донецьк, Суми, Дніпропетровськ, Миколаїв, Херсон, Кіровоград, Одеса, Луцьк, Запоріжжя, Чернігів, Черкаси, Харків, Полтава

У випадку внутрішньорегіонального поширення, потенційними вважались міста, які стикаються із соціальними, економічними та екологічними труднощами та розташовані в межах близько 1-ї години їзди автомобілем від регіонального центру (беручи до уваги здатність поточних МВП надавати підтримку). З допомогою діючих МВП в якості потенційних були визначені такі міста –

- **Івано-Франківська** – Галич, Тисмениця
- **Рівненська** – Квасилів, Здолбунів, Шпанів
- **Житомирська** – Новоград-Волинський, Бердичів

Активізація потенційних партнерів

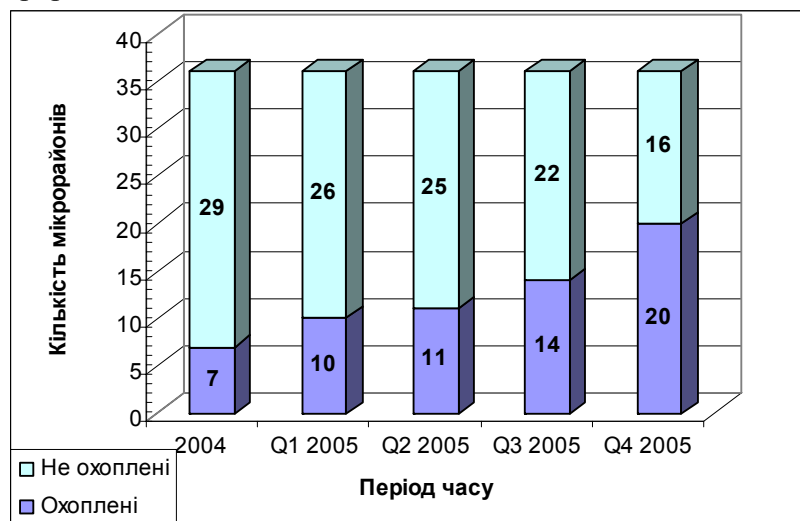
Орієнтаційні сесії були організовані для міст, які показали зацікавленість приєднатись до Програми. Короткий опис цих заходів наводиться у Вставці – XIV.

Вставка – XIV: Орієнтаційні сесії, проведені для поширення Програми		
Індикатор	Орієнтаційна сесія для мерів	Орієнтаційна сесія для МКП
Захід в процесі (фото 16-17)		
Дата події	5 квітня 2005 р.	11 серпня 2005 р.
Міста-учасники	Бердичів, Чернігів, Дніпропетровськ, Харків, Одеса, Тернопіль, Вінниця, Запоріжжя	Миколаїв, Одеса, Чернігів та Новоград-Волинський
Результати	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Доведені вигоди для громадян від підходів соціальної мобілізації та територіального підходу розвитку ▪ Мери поінформовані про політики та стратегії ПРООН, та досвід МПВСР в пілотних містах ▪ Досягнуто порозуміння про умови партнерства із Програмою та механізм співфінансування 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Координатори в повній мірі поінформовані про процедури функціонування ПРООН/МПВСР ▪ Визначено законодавче обґрунтування для заходів Програми з поточного законодавства про місцеве самоврядування ▪ Розроблений план подальших заходів з локалізації сталого розвитку

Після глибокої зацікавленості, засвідченої 3 містами, зокрема, Миколаїв (обласний центр), Галич (Івано-Франківська обл.) та Новоград-Волинський (Житомирська обл.), з ними були підписані угоди про партнерство 4 серпня, 1 червня та 7 червня відповідно. На основі підписаних угод про партнерство Програма була поширена й на ці міста.

Внутрішньомуніципальне поширення

13 додаткових мікрорайонів в містах-партнерах та 2 малих міста без поділу на мікрорайони були охоплені заходами Програми у 2005 р. В сукупному обсязі, зараз охоплено 20 мікрорайонів з 36.

Діаграма – III: Динаміка внутрішньомуніципального поширення МПВСР в пілотних містах у 2004-2005 рр.

Започаткування заходів Програми в нових містах

Офіційна інавгурація ПРООН/МПВСР в нових містах Новограді-Волинському, Миколаєві та Галичі відбулась відповідно 4, 10 та 24 листопада. Угоди про партнерство із містами були підписані ПРООН цього року в контексті поширення заходів Програми з покращення муніципального, екологічного, економічного та соціального врядування на нові міста України.

Офіційні вступні презентації ПРООН/МПВСР були проведені за участю міських голів, їхніх заступників, працівників міськвиконкому, житлових районів, освітніх закладів, місцевих НГО, бізнес-структур, ЗМІ та інших зацікавлених сторін. Акцент був зроблений на необхідність впровадження принципів сталого розвитку в містах із громадсько-приватним партнерством на основі зобов'язань та із використанням методів соціальної мобілізації як головного інструменту уповноваження громад.

Вставка – XV: Думки нових міст про партнерство із МПВСР

Фото – 18: М. Боровець

“Ми вдячні керівництву ПРООН за обрання нашого міста для співпраці із Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку. Зі свого боку, зробимо все можливе для спільного впровадження проектів заради покращення життя наших місцевих громадян. Ми оцінюємо МПВСР як можливість підвищити залучення громади до стратегічного розвитку нашого міста”.

М. Боровець, міський голова м. Новоград-Волинський

“Ми в Миколаєві сподіваємось, що з допомогою Муніципальної програми врядування та сталого розвитку буде можливо змінити менталітет нашого населення та зробити їх відповідальними за їхній власний добробут. Дуже гарною є ідея співпраці із місцевими школами та початку виховання підходу самопомоги в муніципалітеті з найбільш раннього віку”.

В. Яворський, перший заступник міського голови м. Миколаїв

Фото – 19: В. Яворський

Фото 20: С. Леочко

“Дякую за цікаву інформацію про історію соціальної мобілізації та її використання в контексті міст. Єдине, що я можу сказати, що ця ідея не є новою для України. Підхід самопомоги має глибокі корені в українській історії. Пригадуєте прислів'я “З кожного по нитці – бідному сорочка”. Не буде держави, поки громада не усвідомить своєї сили та не самоорганізується. Ми маємо зрозуміти, що працюємо на наш власний добробут”.

С. Леочко, депутат Галицької міської ради

2.2.2 Партнерства/ Зв'язки

Протягом року робилися зусилля розвинути зв'язки Програми з іншими схожими організаціями для спільної діяльності. Нижче наведені результати такої діяльності:

Зв'язки із Швейцарським бюро співробітництва

На запрошення ШБС в Україні, Джейсингх Сах, міжнародний менеджер проекту, Ірина Ковальчук, спеціаліст з управління та сталого розвитку МПВСР, Тамара Закладна, активіст громади Рівненського МВП, та Інеса Медведенко, начальник управління стратегічного планування й міжнародного співробітництва Міністерства охорони навколишнього середовища України, взяли участь у семінарі з підходу із залученням громад та соціальної мобілізації, проведеному у Сімферополі (Крим) 20-22 вересня 2005 р.

Цей семінар був організований ШБС в Україні з метою зібрати наявний досвід та розробити рекомендації щодо подальшої діяльності програми Швейцарського бюро співробітництва у сфері децентралізації, соціальної мобілізації, уповноваження громад та майбутньої стратегії ШБС в країні.

У ході семінару Інеса Медведенко поділилась баченням уряду щодо участі громадян для сталого розвитку, Джейсингх Сах зробив презентацію «Теорія децентралізації та уповноваження громад шляхом соціальної мобілізації» із загальним розумінням та визначеннями децентралізації, соціальної мобілізації та уповноваження громад. Ірина Ковальчук та Тамара Закладна представили досвід МПВСР про «Підхід залучення громади в контексті міст».

Уроки, винесені на основі досвіду базового рівня, та рекомендації щодо просування підходу соціальної мобілізації були запропоновані для обговорення учасниками семінару:

- Підхід залучення громад в контексті міст та мобілізація ресурсів за умов громадсько-приватного партнерства є можливими.
- Перед наданням ресурсів має бути забезпечене початкове уповноваження громад для знаходження дійсно бажаного громадою продукту.
- В країні має тривати експериментування та документування зусиль розвитку на основі соціальної мобілізації, і підтримуватись донорськими агенціями у співпраці з урядом.
- Поточне покоління має бути підготовленим до визнання цього підходу. Це може вимагати започаткування експерименту з соціальної мобілізації та створення навчального центру, що проводитиме тренінги для випускників університетів перед їх виходом на ринок праці, заохочуватиме невеликі дослідження, наукові роботи та стажування за даною темою, а також організуватиме навчання/ візити для державних службовців, адміністраторів та політиків.
- Має бути забезпечене лобювання і підтримка змін в політиці/ законодавстві на користь підходу. Міста здатні залучати ресурси з бюджету певного сектору економіки з метою реалізації місцевих сталих ініціатив, що різко звужує сферу вибірково-територіального підходу. Для вирішення проблеми місто має перейняти перспективне планування або відповідний механізм фінансування типу «блокового гранту» для того, щоб задовольняти місцеві запити. Проте це стикається з законодавчими бар'єрами.

Зв'язки із Українською асоціацією місцевих та регіональних влад (УАМРВ)

Досвід МВП у 2004-2005 рр. підтвердив потребу змін у політиці в контексті спільного врядування, що просувається Програмою. Для цього протягом першого кварталу 2005 р. було налагоджено зв'язки із Українською асоціацією місцевих та регіональних влад (УАМРВ) з метою підготовки відповідного політичного документу та

обговорення його на національному рівні. УАМРВ, очолювана п. В. Негодою, налічує в якості членів 1571 місцеву раду всіх рівнів, включаючи 73 міські ради.

Асоціація працює для представлення інтересів органів місцевого самоврядування та просування їхніх прав та інтересів, заснування та розвитку місцевого самоврядування у відповідності з положеннями Конституції та Європейської хартії місцевого самоврядування, вивчення та розповсюдження досвіду діяльності органів місцевого самоврядування.

Фото - 21: В процесі зустріч з обміну думками з розробки політичного документу з реформи місцевого самоврядування

Щодо співпраці із УАМРВ цього року, проведено кілька установчих зустрічей, сесія з обміну думками щодо розробки політичного документу з реформи місцевого самоврядування та спільно організовано дві конференції - з місцевого самоврядування і децентралізації.

Зараз УАМРВ супроводжує розгляд рекомендацій, розроблених за результатами конференцій, робочою групою з місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи при Кабінеті Міністрів України. Очікується, що УАМРВ підтримуватиме заходи Програми, які підвищуватимуть її національний вплив.

Зв'язки із Міністерством охорони навколишнього середовища України (МОНС)

Співпраця була налагоджена із Міністерством охорони навколишнього середовища України в контексті спільних дій в сфері сталого розвитку. Головними напрямками цієї співпраці є наступні:

- Створення поінформованості про сталий розвиток через підтримку серій орієнтацій
- Підтримка національної конференції зі СР через співфінансування та надання публікацій МПВСР з "Йоганнесбурзького плану дій" та документу з політики СР в Україні
- Підтримка формування Національної ради зі сталого розвитку

Головним результатом цієї співпраці була Всеукраїнська конференція з екологічних проблем сталого розвитку, проведена в м. Одеса 6-7го жовтня 2005 р. (див. детально у підрозділі 2.1.1 та рекомендації в Додатку - VI).

Зв'язки з іншими проектами та програмами ООН

З програмами в Україні

МПВСР має покращити знання та поінформованість про сталий розвиток на місцевому рівні. В цьому контексті були налагоджені зв'язки з іншими проектами ПРООН в Україні для створення ефекту синергії. Зокрема, серед них: "Створення безпечного середовища для української молоді", "Програма рівних можливостей", "Врядування: доброчесність на практиці", "Чорнобильська програма відродження та розвитку", "Цілі розвитку тисячоліття", "Програма розвитку та інтеграції Криму".

Специфічна співпраця була започаткована із “Програмою рівних можливостей” для просування гендерних питань в структурі ПРООН/МПВСР. У контексті участі в проекті ТТФ “Впровадження гендеру”, важливість гендерних питань була донесена до всіх місцевих учасників в містах-партнерах пілотних областей, а також управління програмою на національному рівні, системи моніторингу та звітування були удосконалені з точки зору гендеру.

Зокрема, були зроблені наступні досягнення:

- Розбудований потенціал національної команди МПВСР щодо гендеру.
- До 200 представників 3 пілотних та 3 нових міст (місцева влада, громадяни, члени освітніх установ, бізнес-структур, НГО) підвищили свій потенціал в сфері гендеру.
- Відділ управління проектом та 6 муніципальних команд впровадження проекту є збалансованими з точки зору гендеру.
- Гендерно-чутливі індикатори впроваджені до Системи Управління Інформацією.
- Гендерно-чутлива мова використовується в системі публічної звітності.
- Налагоджені зв'язки із рівненською НГО “Чайка”, спеціалізованою на гендері.
- Гендерна компонента впроваджена до кампаній з поінформованості зі сталого розвитку, проведених в містах-партнерах протягом року.

Підтримка була надана проекту ПРООН “Оцінка національного потенціалу в сфері глобального екологічного управління в Україні” у контексті обміну з ними інформацією та практичним досвідом МПВСР. На прохання проекту МПВСР надала декілька своїх публікацій з ВССР, політичного документу про екологічні аспекти СР та посібник з термінології про СР.

3 Програмою волонтерів ООН

У ході підвищення поінформованості громадськості про ВІЛ/СНІД протягом 2004/2005 рр., учасники в містах-партнерах виявили значне бажання підвищити зосередженість на цьому секторі. Внаслідок цього, було вжито зусиль для започаткування цієї діяльності в більшому масштабі та з підвищеною інтенсивністю. У цьому контексті були налагоджені зв'язки із Програмою волонтерів ООН для мобілізації суттєвого експертного досвіду з даного предмету. Програма волонтерів ООН підтримала МПВСР залученням на 2005-06 рр. волонтера ООН - спеціаліста для виконання цього завдання. Дане завдання включатиме:

- Пілотування підходів попередження ВІЛ/СНІД в одному з пілотних міст. Це вимагатиме:
 - Проведення оцінки існуючої ситуації та визначення розриву у зусиллях з попередження, що проводяться;
 - Розробка відповідних інструментів та технологій для ефективного охоплення цільового населення;
 - Впровадження цих інструментів/ технологій для виконання завдання;
 - Оцінка ефективності підходів та удосконалення інструментів/ технологій для подальшого використання.
- Тиражування досвіду до інших міст на основі попиту.

Крім того, тренерська підтримка була надана п. О. Урсу Програмі волонтерів ООН під час вступного семінару для волонтерів ООН 17-го листопада для презентації міжкультурних питань в українському контексті.

Зв'язки з іншими організаціями

Зв'язки були налагоджені із проектом “UCAN” та спонсорованими ним гарячими лініями з правових питань, зокрема, “Бюро першої допомоги третьому сектору” та “Гаряча лінія з правових питань для українських ОГС”, з метою використання їх на користь місцевих партнерів. Метою цих “гарячих ліній” є підвищити здатність українських ОГС відповідним чином використовувати законодавство та підвищувати свою фінансову стабільність. Міста-партнери можуть отримати вигоди від цих ліній шляхом отримання безкоштовного доступу до правової інформації.

Попередні зв'язки були налагоджені із різними місцевими організаціями міст-партнерів, які засвідчили зацікавленість у подальшому залученні до заходів МПВСР з розбудови потенціалу, що в майбутньому може призвести до більш функціональної співпраці, зокрема, із:

- Рівненським обласним центром профілактики та боротьби із ВІЛ/СНІД;
- Управлінням захисту населення від наслідків трагедії на Чорнобильській АЕС Рівненської обласної державної адміністрації;
- Місцевим шпиталем та санітарно-епідеміологічною станцією м. Івано-Франківськ.

Інші зв'язки

- *З ЕКСО-Рівне та SPARE:* Спільні навчальні програми з енергозбереження, ЦРТ, МПД-21 та сталого розвитку були проведені у співпраці із ЕКСО-Рівне та SPARE для мереж шкіл м. Житомир та м. Івано-Франківськ у першому кварталі.
- *З UTTN:* Зв'язки налагоджені із “Українською мережею аналітичних центрів”, яка є Інтернет-порталом аналітичних центрів України, та інформація про МПВСР була розміщена на веб-сторінці.
- *З іншими областями:* Інформаційні пакети про МПВСР були розповсюджені до всіх заступників губернаторів українських областей під час семінару “Тендерна компонента в регіональній політиці”, який був проведений 22-23 червня ПРМ/ПРООН.
- *З Національною бібліотекою:* Тренерська підтримка була надана п. М. Полонським та п. О. Урсу відділу міжнародних зв'язків та публікацій ООН Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського для семінару з освіти для сталого розвитку 25-го жовтня за участю директорів шкіл м. Київ.
- *З ПРООН/ Афганістан:* П. Джейсингх Сах, міжнародний менеджер проекту, виконав місію “Оцінка та формулювання потреб у розвитку мікропідприємництва/ соціальної мобілізації/ сталих житлових районів” у Кабулі, Афганістан протягом 10-23 листопада для привнесення досвіду соціальної мобілізації для сталого розвитку, здобутого в структурі МПВСР, Україна.

2.2.3 Результати комунікаційних заходів

ЗМІ та інформація

Місцеві/ національні ЗМІ розповсюджували інформацію про різні аспекти заходів Програми протягом року з метою висвітлення певних конкретних результатів заходів Програми. Відділом зв'язків Програми також широко використовуються джерела Інтернет. В результаті, кількість комунікаційних заходів суттєво зросла – з 23 у 2004 р. до 90 у 2005 р. (Таблиця - VII).

Таблиця – VII: Кількість медіа-заходів

SN	ЗМІ	1 кварт. 2005	2 кварт. 2005	3 кварт. 2005	4 кварт. 2005	Всього		
						2005	2004	2004/05
1	Газета	4	8	11	11	34	7	41
2	Радіо	3	3	6	3	15	6	21
3	ТБ	2	4	7	4	17	10	27
4	Веб		6	6	12	24	-	24
	Всього	9	21	30	30	90	23	113

Найчастіше використовуваними для висвітлення заходів Програми джерелами були національні та місцеві газети – 34 з 90 (38%), за ними офіційні веб-сторінки (27%) та місцеві радіо- (19%) і телеканали (16%).

Більшість медіа-заходів на національному рівні висвітлювали концепцію та принципи МПВСР, наприклад, сталий розвиток в містах; спільне врядування, громадсько-приватне партнерство, територіальний підхід розвитку, та головні події Програми національного рівня на зразок Всеукраїнської конференції з місцевого самоврядування та поширення Програми. Більшість медіа-заходів на місцевому рівні включали події із заходів Програми на місцевому рівні, місії п. Й. Крістена, візит п. Френсиса О’Доннелла, кампанії з поінформованості про сталий розвиток, Всесвітній день захисту довкілля, історії успіху МПВСР та інституційних структур підтримки. Нові міста скористались можливостями медіа-ресурсів, щоб широко висвітлити започаткування заходів Програми на своєму місцевому рівні.

Деталі про медіа-заходи наводяться в Додатку - X.

Дослідження та публікації

- Квартальні звіти про заходи проекту**, що містили детальну інформацію про досягнення Програми протягом відповідних періодів, були підготовлені та розповсюджені в англійській та українській версіях.
- Брошура** з концепції та заходів Програми була підготовлена в англійській та українській версіях та опублікована для широкого розповсюдження.
- Інформаційні бюлетені** були засновані для висвітлення досягнень Програми:
 - Про напрацювання Національної конференції з “Місцевого самоврядування в контексті конституційних та демократичних реформ в Україні” для розповсюдження серед проектів ПРООН.
 - Муніципальні інформаційні бюлетені МВП про заходи Програми на муніципальному рівні для місцевих учасників в м. Івано-Франківськ та Житомир (випуски #1-8 та #1 відповідно).
- Спрощені посібники** були розроблені та підготовлені до широкого розповсюдження в англійській, українській та російській версіях. Посібники пов’язані з такими сферами –
 - Громадський аудит.
 - Організація оглядового візиту.
 - Практичний посібник для муніципальних відділів підтримки.
 - Практичний посібник для організацій розвитку житлових районів.
 - Практичний посібник для мереж шкіл.
 - Практичний посібник для мереж бізнес-структур.
 - Практичний посібник для мереж НГО.

Два з цих посібників опубліковані у 2005 р., решта будуть опубліковані у 2006 р. Очікується, що ці посібники допоможуть команді Програми дотримуватись уніфікованого процесу серед міст та підтримувати бажану якість результатів.

2.2.4 Мобілізація ресурсів

Для підтримки діяльності Програми у 2005 р. були доступні ресурси від різних організацій. Серед них ПРООН/ Україна, міста-партнери, ШБС, проект “Розбудова потенціалу 2015” Братиславського ресурсного центру ПРООН. Деталі наводяться в Таблиці – VIII.

Таблиця – VIII: Мобілізація ресурсів протягом року

SN	Назва донора	Угоди про співфінансування, (дол. США '000)			
		Дата угоди	Сума визначена в угоді	Сума фактично отримана	Сума використана
1	Івано-Франківська міська рада	29.04.2005	283	63	54
2	Рівненська міська рада	12.08.2005	198	25*	25
3	Житомирська міська рада	-	-	40*	40
4	ПРООН TRAC	-	-	301	297
5	Розбудова потенціалу 2015	02.03.2005	7.2	7.2	6.9
6	Швейцарське бюро співробітництва	02.12.2005	328	135	0
7	Програма волонтерів ООН	-	27	Нема даних	Нема даних
	Всього		816.2	571.2	422.9

* Перенесено з 2004 р.

Ресурси надавались головними донорами МПВСР на наступні цілі:

1. ПРООН Для впровадження заходів МПВСР, зокрема, з розбудови потенціалу, структури політики/ законодавства, місцевих ініціатив, дорадницької та управлінської підтримки.
2. Міські ради, громади Як частина співфінансування для надання фінансової підтримки місцевим ініціативам сталого розвитку місцевих організацій громад.
3. Розбудова потенціалу 2015 Для навчальних та освітніх послуг зі сталого розвитку, місцевих подорожей, витрат на переклад.
4. Швейцарське бюро співробітництва Для впровадження під-проекту “Просування умов спільного врядування та розвитку в містах”, через наступні завдання:
 - 1) Підтримка впровадження ініціатив громад з місцевого розвитку.
 - 2) Встановлення та консолідація структури законодавства/ політики та впровадження положень для ініціатив громад з розвитку.
 - 3) Встановлення моделі співпраці між Східними та Західними містами як платформи для обговорення досвіду, методологій, очікувань та питань спільної зацікавленості.

Зв'язки із Посольством Японії: Зусиль було докладено протягом року для того, щоб пов'язати місцевих партнерів із програмами малих грантів, доступних від різних національних/ міжнародних донорів в Україні. В цьому питанні зв'язки були налагоджені із Програмою малих грантів Посольства Японії в Україні. ОЖР/мережам в містах-партнерах надана допомога по підготовці пропозицій до Програми малих грантів. В цілому, було подано 5 пропозицій, з яких 2 були прийняті до остаточного розгляду. У разі затвердження, місцеві партнери м. Івано-Франківськ отримають підтримку проектів в обсязі 50 000 дол. США від Посольства Японії.

Зв'язки із потенційними донорами: У контексті мобілізації ресурсів, зустрічі на предмет можливого партнерства із ПРООН/МПВСР були проведені із представниками кількох потенційних донорів, включаючи ШБС, Посольство Японії, CIDA (Канадська агенція міжнародного розвитку), SIDA (Шведська агенція міжнародного розвитку), MATRA (Програма трансформації суспільства Міністерства закордонних справ Нідерландів).

2.2.5 Оглядові місії Програми

Візит п. Луїзи Вінтон

23 лютого 2005 р. Луїза Вінтон, керівник та Старший менеджер програм західних країн СНД та Кавказу Регіонального Бюро Європи та країн СНД, відвідала МПВСР. Командою проекту було підготовлено коротку презентацію про напрямки діяльності програми та здобутий досвід. Старший менеджер програм, п. Сергій Волков, наголосив на важливості підходу, який був обраний програмою для налагодження тісних зв'язків між місцевими владами та громадами, а також відповів на запитання пані Вінтон стосовно ключових проблем та перспектив, над якими працює Програма.

Внутрішній аудит діяльності програми

З 14 по 25 березня 2005 року відбувся внутрішній аудит програми, який був проведений двома професійними аудиторами компанії "Профі-аудит". Сам процес аудиту складався з двох стадій. Аудитори відвідали офіс Програми та Бізнес-центр ПРООН, де ними було переглянуто необхідні документи та список обладнання та інвентарю. Аудит було проведено відповідно до міжнародних стандартів звітування, а також принципів і процедур, передбачених ООН (ПРООН) з оглядом на кошти, отримані від або через ПРООН. Сфера аудиту обмежувалася витратами проекту протягом 2004 р.

Команда підготувала звіт про аудит із наступними спостереженнями та напрацюваннями:

- Показник програмного/проектного виконання цілком відповідає робочому плану.
- Всі витрати підтверджені документально, відбувалися згідно фінансових правил, настанов та процедур, передбачених посібником про проведення операцій для програм ПРООН в Україні
- Програмні/проектні витрати повністю виправдані та підтверджені відповідними документами.
- Фінансові звіти програми надають правдиву та точну інформацію на кінець періоду, коли було проведено аудит.
- Менеджмент обладнання задовільний.
- Менеджмент програми забезпечує адекватну систему структури фінансового менеджменту, внутрішнього контролю та ведення документації.

В звіті приводяться такі основні рекомендації:

- Рекомендується переглянути систему збору та зберігання вхідної документації стосовно договорів підяду.
- Удосконалення системи моніторингу основних етапів виконання проектних пропозицій підрядними організаціями.
- Має бути отримана відповідна модальність виконання заходів проекту після 31 березня 2005р., оскільки етап підготовчої допомоги проекту закінчується в кін. березня/квітня 2005р.

Програмою було вжито необхідних дій у відповідності із вище зазначеними рекомендаціями.

Оглядовий візит Френсиса О'Доннелла, Координатора системи ООН та Постійного Представника ПРООН в Україні

Фото- 22: Френсис О'Доннелл, Координатор системи ООН/ Постійний представник ПРООН, спілкується з членами організації громад

18 травня Френсис О'Доннелл, Координатор системи ООН та Постійний Представник ПРООН в Україні, разом із Сергієм Волковим, старшим програмним менеджером, відвідали місто-партнер ПРООН/МПВСР - Івано-Франківськ. В ході візиту Френсис О'Доннелл зустрівся із Зіновієм Шкутяком, міським головою м. Івано-Франківськ, де у присутності офіційних осіб ПРООН і міста була підписана Угода про співфінансування на 2005 р. П. О'Доннелл також відвідав кілька місць впровадження проектів, де спілкувався із місцевими учасниками МПВСР.

Ф. О'Доннелл оцінив спільні зусилля громади, досягнуті результати спільних проектів, і наголосив на цінності партисипативного (спільного) планування, участі громад, громадсько-приватного партнерства та ефективного управління у покращенні стандартів і рівня життя людей. Він наголосив, що якість життя громадян залежить у значній мірі від їхньої мотивації та здатності до мобілізації, спільної участі та залучення до управління.

Незалежна оцінка та технічна підтримка

Дві місії з незалежної оцінки заходів Програми та технічної підтримки були проведені у 2005 р. під керівництвом п. Йерга Крістена, управляючого директора "Скат-Консалтинг" (Швейцарія) та експерта з децентралізації та соціальної мобілізації. Перша місія відбулась у квітні за підтримки ПРООН/Україна, а друга у грудні під егідою ШБС в контексті під-проекту "**Просування умов спільного врядування та розвитку в міських територіях**", який впроваджується ПРООН/МПВСР.

Фото - 23: П. Крістен із членом ОЖР оглядають встановлене обладнання в м. Житомир.

Під час місії було оглянуто процес МПВСР, оцінено потенціал організацій підтримки, ефективність процесу, якого вони дотримуються, та якість результатів. Заходи місії включали огляд документів, зустрічі з ключовими учасниками, зокрема ПРООН, ШБС, містами-партнерами, МОНС, Міністерством економіки, УАМРВ, ОЖР/мережами, МВП, ВУП, та відвідування кількох пілотних проектів.

Крім надання технічної підтримки командам ВУП та МВП на місцях, місія надала рекомендації щодо підвищення подальшої ефективності Програми.

У звітах про місії було зроблено висновок, що МПВСР поєднує процес із продуктом, пропонуючи вхідний пункт для участі громади шляхом соціальної мобілізації. Вона зміцнює місцеве самоврядування через сталі інтервенції в сферах інституційного, соціального, економічного та екологічного розвитку. Як така, безумовно Програма користується великим попитом у муніципальних громадах в Україні.

Місія також зробила рекомендації, які включають подальшу розбудову потенціалу команд ВУП та МВП; консолідацію механізмів та принципів МПВСП в містах-партнерах; забезпечення якісних результатів місцевих ініціатив сталого розвитку; розповсюдження досвіду демонстраційних проектів та поширення партнерств на національному та місцевому рівні. Деякими головними рекомендаціями були наступні:

- Співфінансування між містами-партнерами і ПРООН/МПВСП має відбуватись з коефіцієнтом 50:50.
- МВП має діяти міжгалузево у співпраці із відповідними галузевими відділами міськвиконкому та напряму звітувати міському голові.
- З огляду на сталість, МКП повинні мати постійні посади в міськвиконкомі, в той час як активісти громади мають бути або працівниками міської адміністрації, або працевлаштованими нею ж за контрактом.
- МВП має слугувати в якості секретаріату Ресурсного центру сталого розвитку.
- Зусилля мають бути зосередженими на партнерствах та інтервенціях, які найбільш очевидно демонструють ефективність підходу/ моделі МПВСП.
- Має бути зміцнена система планування для забезпечення галузевого розміщення коштів; робочі плани мають бути завершені до остаточного складання бюджетів міськими радами.
- Має бути серйозно оцінена необхідність налагодження відповідних механізмів фінансування ініціатив сталого розвитку, що впроваджуються через МВП (напр., блокові гранти).
- Обласні та районні державні адміністрації мають залучатись до партнерства.
- Мають бути розроблені демонстраційні проекти, які є технічно та організаційно придатними для тиражування. Їхні уроки мають бути задокументовані та розповсюджені через РЦСР.
- Місцеві проекти мають бути спланованими у більш цільовий та всебічний спосіб, який забезпечує цілісний (холістичний) підхід до сталого розвитку.

Фото - 24: П. Крістен зустрічається з п. Боровцем, міським головою м. Новоград-Волинський

Фото - 25: П. Крістен під час зустрічі із членом мережі шкіл в м. Івано-Франківськ.

- Для забезпечення якості виконаної роботи мають бути інституціоналізовані регулярні та остаточні інспекції за участю відповідних спеціалізованих відділів муніципалітету та до персоналу проекту має бути залучений спеціалізований працівник.
- Зобов'язання щодо обслуговування та функціонування має стати центральним питанням та включатись до угод про співфінансування із ОЖР та мережами.
- Перед проведенням поширення Програми мають бути консолідовані механізми в трьох пілотних муніципалітетах обласного рівня.
- Для місцевих партнерів мають бути підготовлені спрощені версії практичних посібників, як частина консолідації.
- З огляду на обмежені фінансові та людські ресурси, має бути серйозно зважена можливість поширення Програми до інших областей лише після організації необхідних інституцій на постійній основі. Подальше збільшення масштабів проекту має концентруватись на малих та середніх містах, напр., із чисельністю населення менше 100 000 мешканців, на основі продемонстрованого попиту.
- Має активно розвиватись обмін досвідом і взаємне навчання між східними й західними містами.
- Грошові потоки мають уважно відстежуватись для забезпечення рівномірного та безперервного прогресу.
- Потенціал національних партнерів має використовуватись для забезпечення швидкого національного впливу заходів Програми.

Річна конференція з огляду та планування роботи

27 грудня в Кончі-Заспі (Київська обл.) була організована Річна конференція з огляду та планування роботи для муніципальних відділів підтримки 6 міст-партнерів. Завданнями зустрічі були такі:

- Критично оцінити заходи Програми у 2005 р.
- Обмінятись думками та поглядами на її досягнення на місцевому та національному рівнях.
- Обговорити і розробити проект курсу спільних дій на 2006 р.

Під час зустрічі учасникам була надана інформація про нову політику і процедури ПРООН/МПВСР на 2006 р. щодо угоди про співфінансування, впровадження проекту, процедур оплати, робочого плану на 2006 р. та інші. Були також обговорені наступні питання:

Фото - 26: Команди МВП в ході річної конференції з огляду та планування роботи в Кончі-Заспі.

Огляд заходів Програми: Проведене обговорення заходів Програми та досягнень протягом 2005 р., труднощів, які виникали під час впровадження, та майбутніх можливостей. Резюме зазначеної дискусії наводиться нижче:

Головні труднощі

- Приплив надходжень муніципалітетів забезпечує їм можливість переводити обсяги коштів із співфінансування протягом 3-го та 4-го кварталу року, в той час як найбільш прийнятним періодом для впровадження місцевих ініціатив є 2-й та 3-й квартали. Цей часовий лаг впливає на вчасне завершення місцевих проектів.
- Механізм передачі коштів виявився таким, що потребує багато часу та призводить до затримок у впровадженні проекту.
- Деякі міста-партнери протягом року не спромоглися забезпечити заробітною платою працівників МВП.
- Було складно знайти час одночасної доступності всіх міських голів міст-партнерів для засідання Національного форуму муніципалітетів-партнерів.
- Майбутні місцеві вибори можуть на короткий час сповільнити заходи Програми на місцевому рівні.

Головні можливості

- Демонстраційний ефект заходів Програми призводить до високого попиту на них від тих мікрорайонів міст, які ще мають бути охоплені діяльністю.
- Заходи із залученням громади, ініційовані Програмою, призводять до впровадження планів громад до політики муніципального розвитку.
- Громадяни-учасники ОЖР/мереж пред'являють високий попит на заходи з робудови потенціалу.
- Міські голови та їхні команди підтримують Програму.
- Міста бачать цінність в поширенні ролі Національного форуму муніципалітетів-партнерів.

Плани роботи на 2006: Обговорено планування діяльності МВП на 2006 р. з акцентом на:

- Підвищення поінформованості громадськості про сталий розвиток: тренінги, інформаційні кампанії, підготовка історій успіху, робота із ЗМІ.
- Підвищення потенціалу муніципалітетів управляти спільним врядуванням: ІКТ, тренінгові матеріали, навчальні поїздки, визначення найкращих практик.
- Підвищення якості життя громадян через місцеві ініціативи розвитку спільного характеру.
- Система управління інформацією: формат звітування, моніторинг та оцінка впливу.
- Документація місцевого досвіду муніципального врядування і зв'язок із розробкою політики.
- Покращення людських ресурсів для координації процесу децентралізації і спільного врядування.
- Попередження поширення ВІЛ/СНІД.

Розділ ТРИ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

3.1 Нагромадження досвіду, с. 40

3.1 НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці із учасниками було виявлено, що МПВСР є успішною у демонстрації цінності спільного (партисипативного) підходу та соціальної мобілізації. Проте також існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей. Можливості національного рівня пов'язані із ратифікацією прогресивних світових та європейських документів з місцевого самоврядування та сталого розвитку, в той час як головні загрози полягають у недоліках поточного законодавства, а також слабкому потенціалі й базі знань місцевих і центральних органів влади щодо співпраці із організаціями громадянського суспільства (див. Схему - III).

Схема – III: SWOT-аналіз заходів МПВСР у 2004-2005 рр.

ДОДАТКИ

- 1 **Стратегічна структура та процес ПРООН/МПВСР, 42**
- 2 **Механізм впровадження ПРООН/МПВСР, 44**
- 3 **Статистичні дані про існуючі міста України, 45**
- 4 **Головні рекомендації Всеукраїнської конференції "Міське самоврядування в контексті конституційної та демократичної реформи в Україні", 46**
- 5 **Рекомендації Всеукраїнського семінару "Децентралізація влади та фінансів – передумова розвитку місцевого самоврядування в Україні" по відношенню до Закону України "Про органи самоорганізації населення", 48**
- 6 **Рекомендації щодо політики в сфері сталого розвитку в Україні, розроблені за результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції з екологічних проблем сталого розвитку в Україні, 49**
- 7 **Анкета для МВП щодо зміцнення потенціалу ІКТ міст-партнерів та аналіз отриманого зворотного зв'язку, 50**
- 8 **Проектні пропозиції: кошторисна вартість та співфінансування, 51**
- 9 **Стан місцевих ініціатив СР, розроблених місцевими партнерами на кінець 2005 р., 52**
- 10 **Деталі щодо медіа-заходів в муніципалітетах-партнерах, 53**
- 11 **Команда підтримки Програми, 54**

Додаток – I

Стратегічна структура та процес ПРООН/МПВСР

Для досягнення своєї мети Програма використовує концепцію сталого розвитку, спільний (партисипативний) підхід та методологію соціальної мобілізації, де сталий розвиток пропагує ідею такого задоволення потреб теперішнього покоління, яке не ставить під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольняти свої потреби; спільний підхід передбачає залучення партнерів всіх рівнів до завдань розвитку, а соціальна мобілізація означає використання потенціалу громадян для створення власних благ. Зокрема, Програма зосереджується на:

- Розбудові інституційного потенціалу партнерів місцевого та національного рівнів, що надасть їм можливість планувати та впроваджувати ініціативи сталого розвитку («знизу-вгору»);
- Діяльності, що базується на співпраці та партнерстві в середовищі відкритої конкуренції, бажанні та фінансових зобов'язань;
- Відчутті причетності, інтерналізації та відтворення, які від самого початку є необхідними складовими механізму.

Практичний посібник Програми пропонує наступні стратегічні кроки для втілення цілей проекту в життя:

1. **Вибір муніципалітетів** здійснюється, виходячи з соціальних, економічних і екологічних проблем, які стоять перед муніципалітетом, та на конкурентних засадах.
2. **Встановлення партнерства** здійснюється на основі бажання прийняти пропаговані Програмою принципи та вкласти ресурси для їх реалізації на засадах самопомоги.
3. **Створення організації підтримки («Муніципального відділу підтримки (МВП)»)** здійснюється містом-партнером для впровадження місцевої компоненти Програми.
4. **Вибір території реалізації проекту (мікрорайону)** для заходів Програми в місті-партнері здійснюється на основі критеріїв соціальних, економічних і екологічних умов, дотримуючись гендерного балансу, інституційного розвитку і т.д. з наданням пріоритету менш розвинутим мікрорайонам.

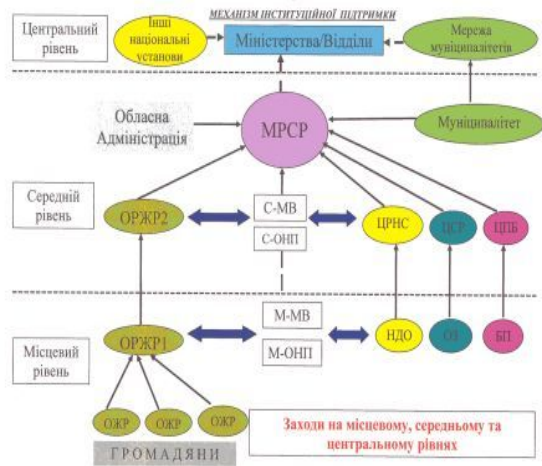

Схема - IV: Інституційний механізм підтримки

для економічно орієнтованого СР. Функціонує як «Центр підтримки бізнесу» (ЦПБ) для зміцнення спільного економічного управління.

5. **Інституційний механізм підтримки** створений для просування політичної участі партнерів у прийнятті рішень, і включає створення наступних структур підтримки:
 - (а) **Організації розвитку житлового району (ОРЖР)** за участю сімей будинків для планування та реалізації заходів зі сталого розвитку на місцевому рівні та підтримки влади у зміцненні муніципального управління.
 - (б) **Мережа освітніх закладів (ОЗ)** за участю академічних інституцій як «**Центр соціального розвитку**» (ЦСР) для зміцнення спільного соціального управління.
 - (в) **Мережа бізнес-громад** за участю МСП, організацій зі сприяння розширенню можливостей працевлаштування та центри професійного навчання як «**Центр підтримки бізнесу**» (ЦПБ) для зміцнення спільного економічного управління.
 - (г) **Мережа Організацій Громадянського Суспільства** за участю НГО функціонує як «**Центр екологічного розвитку**» (ЦЕР) для зміцнення спільного екологічного управління.

(д) Муніципальна Рада Сталого Розвитку (МРСР): Вищезазначені ОРЖР та мережі за участю місцевих органів влади, обласних адміністрацій та організацій з надання послуг в місті створюють форум «МРСР», поки вони не досягнули зрілого рівня. МРСР зосереджується на баченні та політиці в сфері сталого розвитку в місті та виявляє дії щодо зміцнення спільного підходу.

(е) Мережа муніципалітетів: Міста-учасники створюють на національному рівні свій власний форум з метою підтримки міжмуніципального співробітництва, вносячи альтернативні пропозиції до нового законодавства/політики та здійснюючи підтримку спільного управління задля сталого розвитку.

6. **Розбудова потенціалу** організацій підтримки та партнерських агенцій в плануванні, управлінні, моніторингу та впровадженні заходів СР здійснюється шляхом тренінгів, навчальних візитів, діалогів та передачі знань.

7. **Спільне планування та пріоритезація** ОЖР та мережами досягається «знизу-вгору» під керівництвом МВП. Їхні плани СР пріоретизуються та інкорпуються до плану міської ради.

8. **Впровадження планів**: ОРЖР та мережі впроваджують свої пріоритетні плани за допомогою функціональних груп (ФГ). Вони мобілізують ресурси від повноважних членів, інших державних та приватних агенцій, муніципалітету та Програми. Підтримка Програми надається на конкурентних засадах, прозорій процедури відбору та за умови відповідного технічного схвалення.

9. **Моніторинг та оцінка впливу**: Створюється відповідна система управління інформацією (СУІ) для прямого залучення зацікавлених сторін до процесу моніторингу та оцінювання. СУІ Програми включає моніторинг процесу, вкладених ресурсів, результатів та впливу. Громадський аудит проводиться після закінчення проекту. Незалежний огляд Програми проводиться відповідними агенціями/ місіями. Розробляється система національного моніторингу та оцінки впливу для муніципального сталого розвитку після здобуття необхідного досвіду.

10. **Політична реформа та інституційний розвиток**: Здобуті уроки у сфері муніципального, соціального, економічного та екологічного управління записуються та використовуються в розвитку національної політики та стратегії з муніципального сталого розвитку, а також для підготовки практичних посібників та проведення навчальних курсів.

Додаток – II

Механізм впровадження програми ПРООН/МПВСР

Програма впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Під її загальним керівництвом, команда проекту впроваджує заходи Програми. Команда проекту складається з Відділу управління проектом (ВУП) на національному рівні та Муніципального відділу підтримки (МВП) на муніципальному рівні. ВУП в м. Київ функціонує під керівництвом міжнародного менеджера проекту, підтримується ПРООН в Україні та складається з 4 функціональних відділів, пов'язаних із врядуванням та сталим розвитком, розвитком людських ресурсів, моніторингом та комунікаційними зв'язками, та управлінською підтримкою.

Місцева компонента Програми впроваджується через муніципальний відділ підтримки (МВП) міста-партнера. Управління МВП здійснює муніципальний координатор проекту, якому допомагають один або більше активістів громади. Така організація роботи забезпечує власність на заходи Програми та сталість бази знань на місцевому рівні. Контакти МВП подаються на останній сторінці звіту.

МКР виконує свої функції через ОРЖР та мережі, створені визначеним способом (див. Схему - V). Мережі шкіл, НГО і бізнес-громад функціонують задля планування і реалізації заходів сталого розвитку, пов'язаних відповідно з соціальним, екологічним та економічним секторами.

Додаток – III
Статистичні дані про існуючі міста України станом на 01.01.2005 р.

№	Назва регіону (АР, області, міста)	Кількість			№	Назва регіону (АР, області, міста)	Кількість		
		міст разом	міст облас- ного зна- чення	міст район- ного зна- чення			міст разом	міст облас- ного зна- чення	міст район- ного зна- чення
1	АР Крим	16	11	5	15	Одеська	19	7	12
2	Вінницька	18	6	12	16	Полтавська	15	5	10
3	Волинська	11	4	7	17	Рівненська	11	4	7
4	Дніпропетровська	20	13	7	18	Сумська	15	7	8
5	Донецька	52	28	24	19	Тернопільська	18	1	17
6	Житомирська	11	5	6	20	Харківська	17	7	10
7	Закарпатська	11	5	6	21	Херсонська	9	3	6
8	Запорізька	14	5	9	22	Хмельницька	13	6	7
9	Івано- Франківська	15	5	10	23	Черкаська	16	6	10
10	Київська	25	11	14	24	Чернівецька	11	2	9
11	Кіровоградська	12	4	8	25	Чернігівська	15	3	12
12	Луганська	37	14	23	26	м. Київ	1	-	-
13	Львівська	44	9	35	27	м. Севастополь	2	-	1
14	Миколаївська	9	5	4	Всього в Україні		457	176	279

Додаток – IV

Головні рекомендації Всеукраїнської конференції**"Місцеве самоврядування в контексті конституційних та демократичних реформ в Україні"****Загальна інформація**

14 квітня 2005 року в м. Києві відбулася Загальноукраїнська конференція на тему: "Місцеве самоврядування у контексті конституційних та демократичних реформ в Україні". Співорганізаторами конференції виступили Українська асоціація місцевих та регіональних влад і ПРООН/Муніципальна програма сталого розвитку в Україні, за підтримки інших урядових і громадських організацій. Загальна кількість учасників становила понад 100 осіб, які представляли Кабінет Міністрів України, Верховну Раду, Секретаріат Президента, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські, наукові, освітні організації.

Метою конференції стало формування практичних рекомендацій органам законодавчої та виконавчої влад України стосовно формування нової демократичної ідеології в Україні, стратегії сталого муніципального розвитку в Україні, а також законодавчого забезпечення структурних реформ місцевого самоврядування в Україні.

Головні висновки обговорення функціонування місцевих органів влади на даний час і в перспективі

1. Місцеве самоврядування в Україні перебуває у системному занепаді. Серед причин цього – відсутність належної територіальної, матеріальної, фінансово-економічної основи для забезпечення повноцінного функціонування системи самоврядування й виконання наданих повноважень.

2. Не виконані в повному обсязі зобов'язання України стосовно реалізації положень Розділу XI "Місцеве самоврядування" Конституції, Європейської хартії місцевого самоврядування, Цілей розвитку тисячоліття й Місцевого порядку денного на 21 ст. Діюче законодавство вносить додаткову напругу у відносини між органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування.

3. Майбутнє України полягає в децентралізації, розвитку місцевої і регіональної демократії, забезпеченні верховенства права. Більшість громад сіл, малих і багатьох великих міст не отримують якісних послуг з боку місцевих органів влади. Новосформований уряд планує реформувати місцеве самоврядування, фокусуючи увагу на громадянину із максимальною відповідністю європейським стандартам.

На підставі обговорень та практичних висновків, включаючи позитивний досвід Національного форуму муніципалітетів-партнерів МСПР, учасники конференції запропонували наступні кроки на шляху створення нової демократичної муніципальної ідеології, зокрема:

Щодо зміцнення конституційно-правових засад місцевого самоврядування

- Ухвалити якнайшвидше проект закону №3207-1 щодо внесення змін до Конституції України в частині, що стосується місцевого самоврядування, що є важливою основою для подальшого впровадження реформ, спрямованих на удосконалення системи адміністративно-територіального устрою України та підвищення ефективності місцевих органів влади щодо представлення спільних інтересів громад, районних та обласних рад
- Ухвалити закони "Про територіальний устрій України", "Про місцеве самоврядування в Україні" (нова редакція), "Про органи виконавчої влади", "Про місцеві вибори" щодо зміцнення конституційно-правових гарантій місцевого самоврядування
- Забезпечити необхідність включення планів місцевого розвитку селищних, міських та обласних рад, будинкових та вуличних комітетів до національних програм розвитку
- Здійснювати планування регіонального розвитку на основі планів розвитку організацій громад, схвалених на загальних зборах громад і узгоджених з генеральними планами розвитку територій
- Забезпечити законодавчу можливість планування місцевого сталого розвитку знизу-вгору, створення відповідних механізмів спільного планування та контролю, а також передбачення навчання місцевих органів влади вмінню розробляти та втілювати стратегії місцевого сталого розвитку.

Про фінансове забезпечення повноважень місцевого самоврядування, впровадження ефективних систем управління муніципальною власністю, й удосконалення міжбюджетних відносин

- Забезпечити виконання положень законодавства з фінансування державою у повному обсязі повноважень, переданих виконавчою владою місцевому самоврядуванню, і застосування у

- розрахунках обсягів трансферних платежів вирівнювання нормативів соціальних стандартів з надання громадянам послуг на основі удосконаленої формули
- Запровадити систему стимулювання місцевих органів влади задля нарощення ресурсного потенціалу місцевих бюджетів за доходними джерелами, що закріплюються за цими бюджетами, та розширення їх доходної бази
 - Скасувати існуючі соціальні пільги та податкові кредити стосовно податків та зборів, що зараховуються до місцевих бюджетів, та безумовно відмовитись від запровадження нових пільг
 - Забезпечити можливість регулювання діяльності Казначейства й опротестування його дій
 - Внести зміни до Закону України “Про основи державної регуляторної політики в сфері економічної діяльності” щодо організації системи єдиного вікна для реєстрації і функціонування бізнесу
 - Внести зміни до Закону України “Про місцеве самоврядування” щодо надання місцевим органам влади та територіальним громадам права володіння й використання муніципальної власності, та забезпечити законодавчу базу для передачі коштів в рамках проектів і програм під контроль та управління громадських організацій-учасників
 - Забезпечити законодавчу та регуляторну основу для спільного фінансування проектів і програм, розроблених шляхом планування знизу-вгору, та врахувати систему блок-грантів на підтримку ініціатив з місцевого сталого розвитку в рамках системи міжбюджетних трансфертів

Щодо реформування системи територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою України

- Забезпечити проведення негайного обстеження соціально-економічного, фінансового стану адміністративно-територіальних одиниць та скласти інвентаризаційні списки надаваних ними послуг
- Створити громади – базові адміністративно-територіальні одиниці – та ліквідувати районні державні адміністрації, передавши їх функції та повноваження районним радам
- Запровадити трирівневу територіальну систему управління - громада, район/район міста, область
- Передати задачі соціально-економічного та культурного розвитку від обласних державних адміністрацій місцевим органам влади
- Підсилити роль асоціацій та інших добровільних об'єднань місцевих органів влади у представленні та захисті прав та інтересів громад

Щодо удосконалення законодавства про місцеві вибори

- Відокремити в часі парламентські й місцеві вибори
- Вибори до сільських, селищних, міських рад (малих/середніх міст) проводити за мажоритарною системою, до міських рад міст з населенням понад 100 тис.чол. - за пропорційною системою, до обласних та районних рад – за змішаною системою

Щодо взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування зі структурами громадянського суспільства

- Утворити Національну координаційну раду з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування при Президентові України, і Конгрес місцевого самоврядування України як найвищий представницький орган місцевого самоврядування з наданням йому консультативно-дорадчих функцій
- Активніше запроваджувати в муніципальну практику муніципальні слухання різних рівнів
- Впровадити обов'язкову громадську та професійну експертизу проектів законодавчих актів та місцевих/регіональних планів розвитку, механізм моніторингу їх реалізації та обміну досвідом
- Запровадити договірні відносини на всіх рівнях та механізм соціального замовлення на участь громадськості у розробці та реалізації соціально важливих програм
- Забезпечити стабільні та прогнозовані відносини між центральними та місцевими органами влади в сфері планування місцевого розвитку, та завершити розробку місцевої стратегії сталого розвитку згідно з європейськими стандартами.

Ці рекомендації сприятимуть виконанню Україною прийнятих на себе зобов'язань по втіленню Місцевого порядку денного 21 ст., досягненню головних цілей реформування українського суспільства, закріпленню засад демократії і реалізації перспектив, які відкрилися перед Україною після 2004 р.

Конференція рекомендує прийняття положень і методик Практичного посібника МСПР як базових для взаємодії органів місцевого самоврядування з громадами в Україні. Повна версія документу доступна на веб-сторінці МПІСР <http://msdp.undp.org.ua>

Додаток – V

Рекомендації Всеукраїнського семінару**“Децентралізація влади та фінансів – передумова розвитку місцевого самоврядування в Україні”
по відношенню до Закону України “Про органи самоорганізації населення”**

Українська асоціація місцевих та регіональних влад звернулася до МПІСР з проханням надати рекомендації до Проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи самоорганізації населення». В результаті спільної роботи проектів та програм ПРООН у сфері демократичного врядування, їхніх національних та місцевих партнерів, а також беручи до уваги позитивний досвід зарубіжних країн, рекомендації Загальноукраїнської конференції «Міське самоврядування в контексті демократичних реформ», яка відбулася у квітні 2005 року у м. Києві, та рекомендації семінару, який проводився Швейцарською агенцією із співробітництва та розвитку у смт. Берегове Сімферопольського району у вересні 2005 року,

Були запропоновані наступні рекомендації:**До Закону України «Про органи самоорганізації населення»:**

1. Забезпечити внесення положень до Закону про необхідність включення до національних планів розвитку планів місцевого розвитку сільських та обласних рад, будинкових, вуличних комітетів та міських рад, їх узгодження та координації

Законодавчо забезпечити планування розвитку регіонів на основі планів розвитку організацій громад, прийнятих на загальних зборах членів громад при узгодженні їх з загальним планом розвитку території.

Законодавчо забезпечити можливість планування сталого місцевого розвитку знизу вгору, створення відповідних механізмів спільного планування та контролю, а також передбачити навчання місцевих органів влади вмінню розробляти та втілювати стратегії місцевого сталого розвитку

2. Прийняти відповідні зміни до Законів України, які регулюють оподаткування органів самоорганізації громадян. Зменшити податкове навантаження на діяльність таких органів, які займаються вирішенням соціальних проблем та реалізацією спільних проектів на території відповідних громад.

Внести відповідні зміни до Закону України «Про органи самоорганізації громадян» з метою спрощення системи реєстрації органів самоорганізації громадян на рівні громади та порядку відкриття та обслуговування банківських рахунків для них.

3. Розглядати Закон України «Про органи самоорганізації населення» невід’ємно із Законом «Про об’єднання громадян». При необхідності запозичити деякі поняття та механізми.

До Закону України “Про міське самоврядування в Україні”:

1. Створити законодавчу та нормативну базу для забезпечення та впровадження спільного фінансування проектів та програм, сформованих та затверджених у процесі спільного планування знизу вгору на місцевому рівні.

При реформуванні міжбюджетних трансферів, як варіант, ввести систему надання блоку грантів для підтримки та фінансування ініціатив та програм з місцевого сталого розвитку.

Внести відповідні зміни до Закону України «Про Міське самоврядування» відносно надання права місцевим громадам володіти та користуватися громадською власністю. Запровадити законодавчо визначені принципи та процедури користування та управління власністю, яка належить окремим громадам.

Законодавчо забезпечити вирішення питання передачі під контроль та управління організаціям громадян об’єктів та майна програм та проектів, які виконувались такими організаціями громадян.

Внести відповідні зміни до Бюджетного Кодексу для забезпечення можливості мобілізації ресурсів на всіх рівнях влади для втілення проектів розвитку організацій громадян.

2. Стаття 11, 30, 37 та “Про основи державної регуляторної політики у сфері економічної діяльності”

3. Створити та сприяти діяльності центрів “одного вікна” для спрощення процедури реєстрації та функціонування підприємницьких структур (наприклад, відділів “однієї зупинки”, електронна реєстрація тощо)

Додаток – VI

Рекомендації щодо політики в сфері сталого розвитку в Україні, розроблені за результатами науково-практичної конференції з екологічних проблем сталого розвитку в Україні

Учасники аціональної науково-практичної конференції з екологічних проблем сталого розвитку в Україні запропонували наступні рекомендації з політики в контексті сталого розвитку довкілля:

Загальні:

- Проводити конференцію з екологічних проблем сталого розвитку в Україні на регулярній основі;
- Схвалити проект "Стратегії сталого розвитку України" як такий, що відповідає загальносвітовим принципам сталого розвитку та визначає ключові напрями переходу України на засади сталого розвитку, виходячи із національних умов розвитку економіки та стану навколишнього природного середовища, підкреслити роль сім'ї та релігії у вихованні та екологічній освіті;
- Сприяти активізації діяльності Національної ради зі сталого розвитку та утворити в її структурі координаційні ради, які опікуватимуться питаннями екологічного здоров'я та освіти для сталого розвитку у відповідності до міжнародної практики.

Специфічні:

- *Для Міністерства охорони навколишнього середовища та Національної академії наук України*
 - Провести аналіз національних програм уряду з екологічних питань та розробити пропозиції щодо їх оптимізації;
 - Рекомендувати органам місцевого самоврядування розробити заходи вирішення термінових екологічних проблем та інтегрувати їх до програм соціально-економічного розвитку.
- *Для Міністерства охорони навколишнього середовища України*
 - Забезпечити розробку загальнодержавного реєстру особливо небезпечних чинників забруднення навколишнього природного середовища;
 - Визначити 100 найсерйозніших забруднювачів навколишнього середовища в Україні, організувати екологічний аудит в цих сферах для розробки та впровадження рекомендацій, спрямованих на зменшення антропогенного впливу на довкілля;
 - Сприяти підтримці неурядових організацій екологічного спрямування.
- *Для Міністерства охорони навколишнього середовища спільно із Міністерством освіти та науки України (МОН), НАНУ*
 - Підготувати та затвердити національну концепцію та національний план її реалізації для впровадження Стратегії освіти для сталого розвитку.
- *Для Міністерства освіти та науки України*
 - Покращити процес підвищення кваліфікації урядових працівників та спеціалістів з людських ресурсів в сфері сталого розвитку;
 - Організувати спеціальний навчальний курс зі сталого розвитку у вищих закладах освіти, забезпечити відповідною літературою, надати підтримку освітнім програмам зі сталого розвитку та забезпечити науковий супровід їхнього практичного впровадження.

Додаток – VII

Анкета для МВП зі зміцнення потенціалу ІКТ міст-партнерів і аналіз отриманого зворотного зв'язкуАнкета**Розділ 1. Оцінка поточного потенціалу міст щодо ІКТ.**

1. Назва офіційної веб-сторінки Вашого міста (далі – веб-сторінка).
2. Рівень використання Вами веб-сторінки.
3. Чи надає веб-сторінка достатню інформацію про місто та діяльність місцевої влади?
4. Чи вважаєте Ви корисною інформацію, яку надає веб-сторінка?
5. Чи задоволені Ви дизайном веб-сторінки?
6. Чи забезпечена можливість легкої та швидкої навігації веб-сторінки?
7. Доступність наступних опцій на веб-сторінці (пошуковий механізм, корисні посилання на інші Інтернет-ресурси, лічильник кількості відвідувачів, форум / книга зауважень і пропозицій відвідувачів).
8. Якої інформації бракує на веб-сторінці.

Розділ 2. Питання розробки та обслуговування веб-сторінки.

1. Розробником веб-сторінки є (фізична особа, компанія, власний персонал, інше).
2. Чи наявна в штаті міськвиконкому окрема штатна одиниця – спеціаліст, відповідальний за управління та обслуговування веб-сторінки?
3. Хто забезпечує оновлення інформації на веб-сторінці?
4. Процес управління (оновлення) веб-сторінки включає наступні кроки...
5. Чи володіє міськвиконком достатнім потенціалом для самостійного обслуговування веб-сторінки?
6. Програмне забезпечення, яке використовується міськвиконкомом для управління веб-сторінкою.

Розділ 3. Підвищення потенціалу ІКТ.**Покращення існуючої офіційної веб-сторінки міста**

1. Питання щодо веб-сторінки, які, з Вашої точки зору, потребують покращення (обсяг, актуальність та якість інформації, що надається, легкість та швидкість навігації, система оновлення інформації, пошуковий механізм, корисні посилання на інші інтернет-ресурси, лічильник кількості відвідувачів, форум / Книга зауважень та пропозицій відвідувачів, інше).
2. Проблеми, що будуть вирішені за допомогою цих заходів щодо покращення:
3. Види допомоги, які будуть необхідні з цією метою:

Створення на веб-сторінці Розділу щодо МПСПР

1. Чи Ви вважаєте, що інформація про МПСПР має бути розділом діючої веб-сторінки міста, чи необхідне створення нової спеціальної веб-сторінки?
2. Де в структурі діючої веб-сторінки Ви бачите місце Розділу щодо МПСПР?
3. Необхідність змін/покращень існуючої структури веб-сторінки для створення Розділу щодо МПСПР: Пропозиції щодо структури та змісту Розділу веб-сторінки щодо МПСПР:
4. Особа, яка буде відповідальна за впровадження розроблених та узгоджених рекомендацій щодо покращення, якщо таке станеться?

Аналіз

Аналіз інформації показав, що певний рівень потенціалу щодо ІКТ в муніципалітетах-партнерах існує, але є можливості щодо його підвищення.

1. Міські влади Рівного та Івано-Франківська мають офіційні веб-сторінки (розроблені відповідно власним відділом комп'ютерних технологій та компанією-підрядчиком).
2. Міська влада Житомира не має офіційної веб-сторінки. Функціонуюча веб-сторінка підтримується місцевою громадською організацією та не надає достатню інформації про діяльність органів місцевого самоврядування.
3. Шляхи зміцнення потенціалу міст-партнерів щодо ІКТ наступні:
 - Створити офіційну веб-сторінку для Житомирської міської ради та внести певні доповнення до існуючих веб-сторінок Рівного та Івано-Франківська
 - Запровадити на офіційних веб-сторінках міст-партнерів розділ про заходи ПРООН/МПСПР, забезпечуючи всі необхідні посилання та корисні публікації зі СР, МПД-21, ЦРТ, інших важливих питань, якими займається ПРООН в Україні
 - Запровадити розділ відгуків громадян про заходи місцевої влади та МПСПР на місцевому рівні
 - Оновлення розділу МПСПР має виконуватись відповідальним фахівцем міськвиконкому на основі інформації, зібраної від МВП та київського офісу

Додаток – VIII

Проектні пропозиції: кошторисна вартість та співфінансування

№	ОЖР/мережа	Мета	Загальна вартість ('000 грн.)	Співфінансування за кошторисом (грн.)			
				Бенефіціанти	Міська рада	ПРООН/МПВСР	Інші
Проекти 2004 р.							
A	Житомир						
1	Затишок	Тепло & гаряча вода	124.2	11.0	56.6	56.6	
2	Громада	Система опалення	64.7	4.7	28.0	28.0	4.0
3	Добробут-62	Тепло & гаряча вода	123.5	9.9	56.8	56.8	
4	Добробут-104	Система опалення	76.9	8.9	32.7	32.7	2.6
5	Власний дім	Система опалення	62.6	8.3	25.5	25.5	3.3
6	Наша оселя	Тепло & гаряча вода	114.7	7.9	53.4	53.4	
B	Рівне						
1	Житловик-22	Система опалення	52.4	8.6	21.9	21.9	
2	Бальзамін	Дренажна система	224.2	15.5	54.0	54.0	38.9
3	Мережа шкіл	Система опалення	128.0	20.0	84.9	84.9	
C	Ів.-Франківськ						
1	ОРЖР, ЖЕО № 3	Спортмайданчик	130.7	14.3	50.0	50.0	16.4
2	Хоробрий	Система опалення	58.5	8.9	24.8	24.8	
	Разом у 2004 р.		1160.4	118	488.6	488.6	65,2
Проекти 2005 р.							
A	Рівне						
1	Асоціація інвалідів	Комп'ютеризоване навчання	80.3	13.3	45.5	19.5	2.0
2	Мережа шкіл	Система опалення	197.6	15.5	104.8	44.9	32.4
B	Ів.-Франківськ						
1	“Квітка Карпат”	Спортмайданчик	92.5	9.2	58.3	25.0	0
2	“Калинонька”	Спортмайданчик	82.3	8.3	51.8	22.2	0
3	“Струмочок”	Спортмайданчик	128.1	12.9	80.6	34.5	0
4	“Наше здоров'я”	Спортмайданчик	117.1	11.3	74.1	31.7	0
5	“Угорницька школа”	Питна вода	61.9	7.9	34.3	14.7	5.0
6	“Прометей”	Реконструкція даху	109.6	10.9	64.4	27.6	6.7
7	“Світанок”	Ізоляція вікон	61.5	7.6	37.7	16.2	0
8	ОЖР “Витвицького, 28”	Питна вода	73.7	6.5	44.2	18.9	4.0
9	ОЖР “Короля Данила, 146”	Ізоляція вікон	78.2	7.7	45.8	19.6	5.0
10	ОЖР “Миколайчука, 11”	Питна вода	75.5	7.9	43.1	18.5	6.0
	Разом у 2005 р.		880.4	90.3	534.4	229.0	26.7
	Всього у 2004/2005 рр.		1158.3	119.1	684.6	293.4	61.1

Додаток – IX

Стан місцевих ініціатив СР, ініційованих місцевими партнерами станом на кінець 2005 р. (грн.)²

№	ОЖР/мережа	Мета	Загальна запланована сума, частка		Загальна сплачена сума, частка		Рівень завершеності проекту (%)	
			ПРООН	міської ради	ПРООН	міської ради	фінансовий	фізичний
Проекти 2004 р.								
A	Житомир							
1	Затишок	Тепло & гаряча вода	48164	48164	48122	48122	100	98
2	Громада	Система опалення	23811	23811	23811	23811	100	98
3	Добробут-62	Тепло & гаряча вода	52516	43999	52516	43999	100	98
4	Добробут-104	Система опалення	27768	27768	27768	27768	100	98
5	Власний дім	Система опалення	21679	21679	21679	21679	100	98
6	Наша оселя	Тепло & гаряча вода	45427	45427	45427	45427	100	98
B	Рівне							
1	Житловик-22	Система опалення	21908	15336	21908	15336	100	100
2	Бальзамін	Дренажна система	54000	54000	41843	25117	76	70
C	Ів.-Франківськ							
1	ОРЖР, ЖЕО № 3	Спортмайданчик	10033	10033	10033	10033	100	100
2	Хоробрий	Система опалення	21040	21040	21072	21072	100	100
	Всього у 2004 р.	*	326346	311257	314179	282364	98	96
Проекти 2005 р.								
A	Ів.-Франківськ							
1	“Квітка Карпат”	Спортмайданчик	25000	58334	22500	52500	90	50
2	“Калинонька”	Спортмайданчик	22196	51791	3330	7769	15	50
3	“Струмочок”	Спортмайданчик	34547	80608	5182	12091	15	41
4	“Наше здоров’я”	Спортмайданчик	31742	74065	4761	11110	15	33
5	“Угорницька школа”	Питна вода	14700	34299	13230	30869	90	60
6	“Прометей”	Реконструкція даху	27611	64424	30371	61663	100	100
7	“Світанок”	Ізоляція вікон	16175	37742	14557	33968	90	40
8	ОЖР “Витвицького, 28”	Питна вода	18952	44222	6633	2843	15	10
9	ОЖР “Короля Данила, 146”	Ізоляція вікон	19635	45816	2945	6872	15	8
10	ОЖР “Миколайчука, 11”	Питна вода	18462	43079	2769	6462	15	16
B	Рівне							
1	Асоціація інвалідів	Комп’ютеризоване навчання	19492	45482	1949	4548	10	50
2	Мережа шкіл	Система опалення	44908	104784	35926	83828	80	25
	Разом у 2005 р.		293420	684646	144153	314523	46	40
	ВСЬОГО у 2004/2005 рр.	*	619766	995903	458332	596887	65	55

² Ці дані не включають 1 місцевий проект СР, який був завершений у 2004 р.

Додаток – X
Деталі про медіа-заходи в містах-партнерах

№	Автор/Доповідач	Назва/Стаття	ЗМІ	Дата
1	Розділ новин	Сталий розвиток в Україні можливий. Доведено регіонами	Щоденна українська газета “День”, щотижнева українська газета “Волинські відомості”	Лютий 9
2	Розділ новин	Презентація підручника з енергозбереження в Івано-Франківську	Газета “Західний кур’єр”, радіо “Студія Бойчука”, місцева телестудія “Галичина”	Лютий 24
3	Розділ новин	Національна конференція з місцевого самоврядування	http://www.un.kiev.ua , http://www.undp.org.ua “Хрещатик”, “Інвестгазета”	Квітень 14
4	Розділ новин	Оглядний візит п. Й. Крістена	Радіо- та телеканал “Вежа”, веб-сторінка ІФ міськради	Квітень 25
5	Серія статей про національну конференцію	Без місцевого самоврядування не буде сталого розвитку країни	Газета “Воля-регіон”	Квітень
6	База даних аналітичних центрів	Муніципальна програма сталого розвитку	http://www.intellect.org.ua	Квітень
7	Розділ новин	Оглядний візит п. Ф. О’Доннелла	Радіо- та телеканал “Вежа”, веб-сторінка ІФ міськради	Травень 18
8	Розділ новин	Теледебати з п. Б. Біликом, МКП	Телеканал “Вежа”	Травень
9	Бурчєня В.	ПРООН рада, що рівняни матимуть гарячу воду	“Рівне Вечірнє”	Травень 19
10	Вахнюк Петро	Всесвітній день захисту довкілля	7 днів	Червень 3
11	Ольбішевська Наталя	Представлення нового навчального курсу в Житомирі	Волинські губернські відомості	Травень 12
12	Урсу Олена	Сталий розвиток міст України можливий	“Воля-регіон”, веб-сторінка УАМРВ www.alau.org.ua	Червень
13	Гудима Володимир	Грант ПРООН для громади	Газета “Gazeta.if.ua”	Липень 7
14	Розділ новин	Підписання УП між ПРООН та місцевими організаціями-партнерами	Телеканали “Вежа”, “Галичина”, “3-тя студія”, “5-й канал”, веб-сторінка ІФ міськради http://www.mvk.if.ua	Липень 20
15	Розділ новин	Про навчальну поїздку спеціалістів МПВСР до Криму	Газета “Огни Маяка”	Серпень
16	Урсу Олена	ПРООН простягає руку підтримки	Газета УАМРВ “Воля-Регіон”	Вересень
17	Урсу Олена	Міста України запрошуються до партнерства	Газета УАМРВ “Воля-Регіон”	Грудень 6
18	Наконечна Емілія	Жити в Галичі престижно	Газета “Галицьке слово”	Листопад 16
19	Розділ новин	Відтепер Муніципальна програма сталого розвитку і в Новограді-Волинському	Газети “Звягель-Інформ”, “Новоград-Волинські новини”, “Лесин Край”	Жовтень-листопад
20	Розділ новин	ПРООН – муніципальний партнер Николаєва	Газети “Николаевский бизнес”, “Печерний Николаев”, “Николаевские новости”	Листопад

Додаток – XI

Команда підтримки проекту

А) Київський офіс МПВСР

№	Персонал проекту	Посада
1	Джейсингх Сах	Міжнародний менеджер проекту (квіт. 2004 - груд. 2005)
2	Микола Полонський	Експерт з РЛР (квіт. 2004 - груд. 2005)
3	Ірина Скалій (Ковальчук)	Спеціаліст з врядування та сталого розвитку (трав.2005 - гр.2005)
4	Олена Урсу	Спеціаліст з моніторингу та зв'язків (квіт. 2005 - груд. 2005)
5	Наталія Ковалів	Асистент Програми / Адмін. (вер. 2004 - жовт. 2005)
6	Юлія Рак	Асистент Програми / Адмін. (лист. 2005 - груд. 2005)
7	Ірина Мальгівська	Асистент Програми / Фін. (трав. 2004 - черв. 2005)
8	Валерія Панасенко	Асистент Програми / Фін. (вер. 2005 - груд. 2005)
9	Хуберт Топінка	Спеціаліст з ВІЛ/СНІД, волонтер (лист. 2005 - груд. 2005)
10	Андрій Руденко	Водій (трав. 2004 - груд. 2005)

Б) м. Івано-Франківськ

№	Персонал проекту	Посада
1	Богдан Іванович Білик	Муніципальний координатор проекту (квіт. 2004 - груд. 2005)
2	Тетяна Романів	Активіст громади (черв. 2004 - вер. 2005)
3	Леся Попелюх	Активіст громади (вер. 2005 - груд. 2005)
4	Олег Федоришин	Активіст громади (черв. 2004 - груд. 2005)

В) м. Рівне

№	Персонал проекту	Посада
1	Володимир Борисович Панчук	Муніципальний координатор проекту (черв. 2004 - лип. 2005)
	Сергій Миколайович Кисельов	Активіст громади (черв. 2004 - лип. 2005)
2		Муніципальний координатор проекту (серп. 2005 – груд. 2005)
3	Тамара Закладна	Активіст громади (черв. 2004 - груд. 2005)
4	Олена Казьмирчук	Активіст громади (черв. 2004 - груд. 2005)
5	Валентин Мушкеєв	Активіст громади (черв. 2004 - черв. 2005)

Г) м. Житомир

№	Персонал проекту	Посада
1	Андрій Петрович Воробйов	Муніципальний координатор проекту (трав. 2004 - груд. 2005)

Д) м. Галич

№	Персонал проекту	Посада
1	Надія Олександрівна Ковтун	Муніципальний координатор проекту (лист. 2005 - груд. 2005)
2	Марія Сохан	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)
3	Зоряна Мартинюк	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)
4	Любомир Лашків	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)

Е) м. Миколаїв

№	Персонал проекту	Посада
1	Олександр Захарович Кушилевський	Муніципальний координатор проекту (лист. 2005 - груд. 2005)
2	Олена Матюхіна	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)
3	Галина Манчуліна	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)

Є) м. Новоград-Волинський

№	Персонал проекту	Посада
1	Ірина Леонідівна Гудзь	Муніципальний координатор проекту (лист. 2005 - груд. 2005)
2	Олександр Осовець	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)
3	Лариса Свидинюк	Активіст громади (лист. 2005 - груд. 2005)

Фото на титульній сторінці:

1. Місце впровадження проекту ОЖР по вул. Київській, 104 в м. Житомир.
2. В процесі тренінг для МВП нових міст-партнерів в м. Івано-Франківськ, 17-20 жовтня 2005 р.
3. Офіційне відкриття об'єкту із системи опалення, створеного ОЖР в Житомирі, в присутності п. Буравкова, міського голови.
4. Місце впровадження місцевого проекту зі СР "Побудова спортмайданчика" в м. Івано-Франківськ, червень 2005

Наші контакти:**ПРООН / Муніципальна програма врядування та сталого розвитку**

Інженерний пров., Київ, 01010, Україна
тел.: +38 (044) 280 3007, 280 4157, тел./факс: 280 3719
<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: msdp.info@undp.org.ua

Сергій Волков, старший програмний менеджер ПРООН – Sergei.Volkov@undp.org
Джейсінгх Сах, міжнародний менеджер проекту – Jaysingh.Sah@undp.org.ua

Контакти муніципальних відділів підтримки в містах-партнерах

Івано-Франківськ – Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович
Контакти МВП: Дністровська, 26, 2-й поверх.
тел./факс: +38 (0342) 50 30 27 e-mail: oleg.fedorishin@mail.ru
Офіційна веб-сторінка міста: <http://www.mvk.if.ua>

Рівне – Муніципальний координатор проекту: Кисельов Сергій Миколайович
Контакти МВП: вул. Поштова, 2.
тел./факс: +38 (0362) 29 05 78 e-mail: uinvest@ukr.net
Офіційна веб-сторінка міста: <http://www.city-adm.rv.ua>

Житомир – Муніципальний координатор проекту: Воробйов Андрій Петрович
Контакти МВП: Майдан Рад, 4/2, оф. 86.
тел./факс: +38 (0412) 37 79 89 e-mail: deputat@com.zt.ua
Офіційна веб-сторінка міста: <http://www.zt-rada.gov.ua>

Галич – Муніципальний координатор проекту: Ковтун Надія Олександрівна
Контакти МВП: вул. Івана Франка, 3 а/с 38
тел.: +38 (03431) 2 21 88, тел./факс. 2 15 13

Миколаїв – Муніципальний координатор проекту: Кушилевський Олександр Захарович
Контакти МВП: вул. Адмірала Макарова, 7.
тел.: +38 (0512) 47 71 88, 36 02 63.
Офіційна веб-сторінка міста: <http://www.gorsovet.mk.ua>

Новоград-Волинський – Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна
Контакти МВП: вул. Шевченка, 16.
тел.: +38 (04141) 5 22 15, тел./факс. 5 30 70. e-mail: nvcity@nv.zt.ukrtel.net